

LADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY: Michaelliho ul. si vyžaduje zásadné riešenia

STRED: Čo bude s opusteným areálom bývalej Neografie?

PODHÁJ-STRÁNE: Črtá sa zaujímavá novinka pre rodiny na námestí

SEVER: Pochovávanie basy, chutné šišky a fašiangový sprievod v maskách

KOŠÚTY: Petícia proti rekonštrukcii prístupovej cesty k základnej škole?

ZÁTURČIE: Perspektíva zriadenia mestských jasličiek v opustenom pavilóne

PRIEKOPA: Viaceré zóny budú otvorené pre ucelený rozvoj a výstavbu

Zastupiteľstvo otvorilo dvere pre ďalší rozvoj Martina

Zmeny sa týkajú 18 lokalít

Poslanci mestského zastupiteľstva sa vo štvrtok 31. januára zaoberali okrem organizačných záležitostí a plnenia úloh v mestských častiach aj celým radom správ na úseku školstva a zmenami a doplnkami územného plánu. Schválilo aj správu o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, zásady odmeňovania poslancov i ocenenia najlepších športovcov v meste. Odsúhlasilo aj začatie konania vo veci ochrany verejného záujmu proti trom poslancom mestského zastupiteľstva.

Schválilo aj zmeny územného plánu, ktoré sa týkajú prevažne výstavby rodinných alebo bytových domov v rôznych častiach mesta a výstavby občianskej vybavenosti resp. cestnej infraštruktúry a ochrany prostredia.

Poslanci vzali informatívnu správu o počtoch detí v školách i o výsledkoch výchovno-vzdelávacieho procesu na vedomie. Problémy sa týkali odstraňovania havarijných stavov, rekonštrukcie a rozvoja školských areálov a ich sprístupňovania verejnosti a nedostatočných možností parkovania pri školách.

Začaté konanie vo veci ochrany verejného záujmu podľa čl. 9 ústavného zákona č. 357/2004 Z. Z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov sa týka poslancov Dušana Kubičku, Marcela Maťovčíka a Petra Vonsa. Vo všetkých troch prípadoch sa občiansky podnet týka údajného porušenia zákona účasťou v reklame počas kampane bicyklového podujatia, kampane

„Kľúč od Martina“ resp. kampane „Prázdňinová zľava 50%“. Zastupiteľstvo overilo komisiu verejného záujmu prijať vysvetlenie poslancov, vykonať prípadné ďalšie dokazovanie a pripraviť na februárové rokovanie MZ návrh rozhodnutia. V prípade zistenia o porušení zákona hrozí poslancom pokuta vo výške dvanásťnásobku mesačného platu verejného funkcionára.

Návrh zmien Územného plánu mesta sa týkal lokalít: Eliášovo (Martin), Nebíčko (Stráne),

Za kolkárňou a Volgogradská Ul. (Priekopa), pred Fatrou (Sever – Košúty), Nový Martin a Parkville (obe: Záturčie), Veľká hora, Bilbao, Ul. J. Kráľa, Bottova ul. (všetky: Martin), nová IBV Fornigovo (Martin), plocha výroby a služieb pri ceste I./65D (Martin), lokalita Pivovaru (Podháj), nová plocha pre výstavbu v MČ Stráne-Bukoviny, plocha IBV „Martinské terasy (spresnenie podmienok), lokalita Ráztoky (Priekopa).

Pokračovanie na str. 21

Editoriál

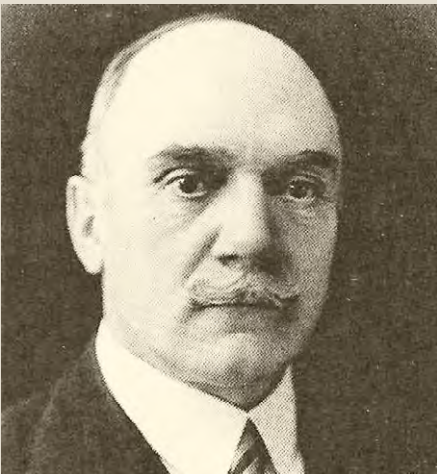
Mgr. MARTIN KALNICKÝ

Zima nás presvedča, že to nie je obdobie „opačnej uhorkovej sezóny“, stále sa niečo deje a zároveň sa pripravujú opatrenia a akcie na celý rok. O tom píšeme v dnešných novinách – o výsledkoch zastupiteľstva pre rozvoj mesta, o príprave rôznych zlepšení pre občanov, ale nezabúdame ani na kultúru ponuku i regionálnu

históriu Martina, Jahodník i Vrútok. Napokon, nazrieme „do kuchyne“ aj susedom z Vrútok a množstvo zaujímavých informácií poteší fanúšikov športu. Ako inak, na záver si trochu urobíme náladu štipkou humoru. No o obsahu môžete spolurozhodovať aj vy.:

Vaše podnety a námety nám môžete poslať na email: redakcia@mestskenoviny.sk

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Milan Ivanka

Signatár Martinskej deklarácie, člen SNR, politik, právnik (* 25. 10. 1876, Martin – † 26. 8. 1950, Bratislava) Pochádzal zo šľachtického rodu Ivanka z Jordánu a Dražkoviec (Ivánka de Draskócz et Jordánföld). Študoval právo v Prešove a Budapešti. V r. 1899 – 1904 pracoval ako koncipient v advokátskej kancelárii M. Dulu v Martine, od r. 1904 advokát v Tmave. V tomto čase sa stal v rámci SNS predstaviteľom spolupráce s českou politikou a podnikateľskými kruhmi. Za spoluúčasti českých priateľov založil v Tmave Hospodársku banku (1906). V r. 1906 – 1914 bol spoluvydavateľom a redaktorom časopisu Národný hlásnik v Martine. Prispieval do mnohých novín a časopisov, vydával politické a právnické brožúry. V r. 1907 bol zvolený do uhorského snemu, avšak v roku 1909 bol ako Slovák mandátu zbavený za údajné poburovanie proti štátu a Maďarom a odsúdený na rok väzenia. Počas prvej svetovej vojny spolupracoval s V. Šrobárom, M. Hodžom a s E. Stodolom. V r. 1918 – 20 bol členom Revolučného národného zhromaždenia. V r. 1918 – 19 referent pre otázky štátnej správy na Ministerstve s plnou mocou pre správu Slovenska. V r. 1919 – 39 advokát v Bratislave. Podieľal sa na vytvorení Národnej republikánskej strany roľníckej v septembri 1919, ktorá sa v januári 1920 zjednotila s SNS. Potom vstúpil do Čs. národnej demokracie, v ktorej zastával funkciu miestopredseda a za ktorú pôsobil ako poslanec v Národnom zhromaždení v r. 1929 – 1934. Stranu opustil pre jej radikalizáciu a vstúpil do agrárnej strany. Bol predsedom slovenského výboru Ústr. zväzu čs. priemyselníkov (od r. 1920). Od roku 1919 do roku 1922 bol generálnym dozorcem ev. cirkvi. Ako stúpenec čechoslovakizmu odišiel na jar 1939 do Prahy. Tu sa zapojil do odboja a v roku 1945 bol väznený v Terezíne.

Zdroj: osobnosti.sk

foto: Lexikon osobností Martina

Michaelliho ulica si vyžaduje zásadné riešenia

Poslanec Martin Kalnický:

Veľakrát sa stretávame s tým, že nás ľudia oslovujú s problémom veľmi problémového státia pri zmrzline Adria. Je to veľmi obľúbená zmrzlina, v letnom období tam stoja autá až ku ceste. No to treba vnímať v kontexte celej situácie. Je to frekventovaná časť sídliska, je tu posilňovňa, zdravotné stredisko s Heliosom a Penziónom Ľadoveň, kde je väčší pohyb ľudí, a čoraz viac ľudí používa na dopravu autá. V tejto časti je aj okolo 200 bytov. Vznikajú naozaj problémové situácie, v ktorých sa stretávajú autá s chodcami, je problém s prejazdom, do toho pribúda zásobovanie a navyše je to slepá ulica.

Tu má byť priechod pre chodcov k Heliosu

Ten hlavný problém však majú chodci. Po prvé, s prechodom zo zdravotného strediska k jedinému chodníku popri bytovom dome, pretože medzi parkoviskom a výmenničkou sa už chodník umiestniť nedá. Budeme musieť preto vyznačiť priechod k sanatóriu Helios a druhý priechod od výmenničky k posilňovni. No to je ten najjednoduchší krok. Ďalšia vec je pozdĺžne státie popred bytový dom. Pokúsime sa tento úsek aspoň sprehladniť tak, že s útvarom hlavného architekta popracujeme na rozšírení cesty: budeme zvažovať posun parkoviska smerom bližšie k výmenničke, maximálne rozšíriť vozovku v mieste križovatky pri zmrzline Adria a posunúť parkovisko popri zdravotnom stredisku až po Penzión Ľadoveň. Budeme sa zaoberať aj tým, či

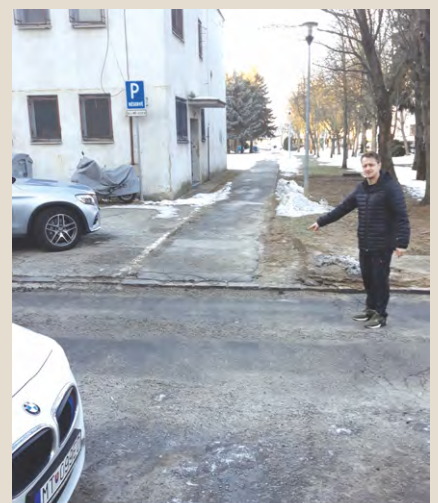

Po oboch stranách chýba chodník

sa dá aspoň o niečo zúžiť chodník popri bytovom dome. Uvidíme, čo nám ponúkne štúdia.

Ďalej sa budeme zaoberať aj parkoviskom, na ktoré už v minulosti dostalo od VMČ súhlas sanatórium Helios, a to zo západnej strany výmenničky. Tam by malo pribudnúť viac ako 10 parkovacích miest. V tejto lokalite máme aj problém s komunálnym odpadom. Ak bude možné zrealizovať v tomto roku polopodzemné veľkokapacitné kontajnery, považujem za vhodné pre ne lokalitu bývalej tržnice. Samozrejme, budeme požadovať od dopravnej polície osadiť pri vjazde do tejto ulice značku „obytná zóna“, aby tam stanovili rýchlosť len 20 km/h. Nepočítame so zokruhovaním ulice a prepojením na iné ulice, pretože by sme nezabránili rýchlejšej jazde a prechodu áut z Medokýša cez sídlisko; a to je to, čo nechceme.

Foto: (mbk)

Druhý priechod ku výmenničke

Michal L., Martin:

OTÁZKA

Ako sa mesto zaoberá čistením verejných priestranstiev od psích exkrementov, koľko za to mesto platí ročne, koľko sa ročne vyberie na poplatku za psov a na aké účely sa tieto financie používajú?

ODPOVEDÁ: ZUZANA KALMANOVÁ, HOVORKYŇA MESTA MARTIN

V súlade s platnou legislatívou mesta musí daň za psa platiť každý majiteľ psa okrem daňovníkov, ktorí sú držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím alebo držiteľmi preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom na jedného psa. Sadzba dane za psa je stanovená nasledovne:

- za psa chovaného v rodinných domoch sa na území celého mesta platí 9 €/kalendárny rok,
- za psa chovaného v bytoch v bytových domoch sa na území celého mesta určuje sadzba dane na základe viacerých kritérií:
 - a) 45 €/kalendárny rok, ak ďalej nie je uvedené inak,
 - b) 67 €/kalendárny rok za psa plemien veľkých psov (nemecký ovčiarsky pes, doga, doberman, írsky vlkodav, rotweiler, briard,

boxer, kólia, malamut, veľký bradáč, retriever, chrt veľký, mastif, brazílska fila) a ich krížence a bojových psov (pitbull, americký stafordšírsky teriér, bulteriér, stafordšírsky bullteriér) a ich krížence,

c) 9 €/kalendárny rok pre daňovníka – osamelo žijúceho dôchodcu, s výnimkou uvedenou v písmene b, - za psa chovaného v podnikateľskom objekte sa na celom území mesta pre daňovníka právnickú osobu a fyzickú osobu – podnikateľa 45 €/kalendárny rok.

Mesto Martin momentálne eviduje na svojom území približne 3 200 psov. Ich počet sa neustále mení v závislosti od novoprihlásených a uhynutých jedincov, a teda sa v závislosti od roku mení aj suma, ktorú mesto vyzbiera. Z prostriedkov, ktoré mesto získa prostredníctvom dane za psa, sa financuje výhradne útluk pre zvieratá a zvyšná časť je použitá v celkových bežných výdavkoch – napr. na čistenie verejných priestranstiev. Psie exkrementy sú v meste Martin čistené priebežne v rámci celkovej očisty mesta. To znamená, že osobitná položka za čistenie výlučne psích exkrementov nie je vyšpecifikovaná – je súčasťou súhrnnej faktúry za čistenie verejných priestranstiev. Mestská polícia v Martine operatívne rieši všetky podnety respektíve priestupky voči verejnému poriadku v súlade so zákonom aj v tejto oblasti.

Anketa v Martine-Stred

Čo sa vám v Strede páči alebo nepáči, čo by sa malo zlepšiť, na čo by sa mali poslanci zamerať v najbližšom období?

Peter Scherer, Martin-Stred: - Nejakoby sa mala poriešiť stará Neografia. Chodiť okolo nej je už životu nebezpečné. Opadáva

z toho materiál... Bývam odtiaľ za rohom, na Thurzovej, žijem tu 60 rokov a to je tam hrozná... Pešia zóna – to je fajn, dali to do poriadku, v pohode. Ale Neografia a celé námestie pred mestským úradom, to je otravné. Pamätám si ešte, keď tú fontánu stavali a už o dva roky sa začala rozpadávať. Aj fontána, aj tie striešky, to je hrozná. Počul som, že autor vraj nedal súhlas, aby sa to riešilo, ale čo tam môže nedať súhlas... Vraj by sa to ako ďalšia etapa pešej zóny malo prerábať, ale neviem. Je to tam hrozná, keď vás neo... holub, je tam strašný smrad a opadáva to tam. Teraz som si všimol, že Millenium

už opravujú, vraj to nikto nechcel kúpiť, práve som o tom čítal... Nedostávame MESTSKÉ NOVINY, takže neviem, čo sa o pešej zóne písalo. U nás je tiež ten problém, že nemáme zvonku prístup k poštovým schránkam, ale už to ideme prerábať. ☺ Lebo niekedy si nájdeme letáky pred dverami.

Autor a foto: (mbk)

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Jur Janoška

Signatár Martinskej deklarácie, prvý generálny biskup evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku, spisovateľ, predseda MS, literárny historik a kritik. (* 25.12.1856 D. Kubín - † 27.01.1930 L. Mikuláš) V r. 1868 - 1876 bol žiakom gymnázií v Turčianskom Sv. Martine, Revúcej a Kežmarku. Teológiu študoval vo Viedni a v Rostocku (1876 - 1879). Pôsobil v D. Kubíne ako výpomocný učiteľ a seniorálny kaplán, farár v Lipt. Sielnici, Jasenovej a v Lipt. Sv. Mikuláši. V r. 1881 sa oženil s Annou Daxnerovou, dcérou národovca Štefana Marka Daxnera. Ešte za Uhorska otvorene obhajoval práva Slovákov. Aktívne pôsobil i v slovenskom národnom hnutí pred rokom 1918. Propagoval česko-slovenskú vzájomnosť. V rokoch 1918 - 1920 bol poslancom Národného zhromaždenia. Bol prívržencom SNS. V roku 1923 mu Husova evanjelická teologická fakulta v Prahe udelila čestný doktorát. Prvý čestný doktorát získal už v roku 1914 vo Viedni. Od r. 1918 pracoval v literárno-historickom a jazykovednom odbore Matice slovenskej a v rokoch 1922 - 1930 bol predsedom Matice slovenskej. Prispel k rozvoju cirkevnej tlače, v r. 1887 začal vydávať Cirkevné listy, ktoré redigoval do roku 1921. Redigoval tiež Tranovského evanjelický kalendár (1899 - 1921) a časopisy. V r. 1898 spoluzakladal spolok Transcius a bol jeho prvým správcom (1898-1924). Písal literatúru pre deti a mládež. Bol autorom životopisov kultúrnych a cirkevných dejateľov. Prispieval do Národných novín a Slovenských pohľadov. Pôsobil ako predseda Hurbanovej evanjelickej literárnej spoločnosti. Bol jedným z podpredsedov Svetovej aliancie pre medzinárodnú mierovú spoluprácu prostredníctvom cirkvi. Jeho život a dielo približuje aj dokumentárny film Juraj Janoška (Slovenská televízia Bratislava, scenár M. Kovačka, réžia F. Bartko).
Zdroj: osobnosti.sk, evanjelik.sk, foto: archív

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Ján Hvizdák

Signatár Martinskej deklarácie, národnokultúrny pracovník, verejný činiteľ, obchodník (* 24. 10. 1858 Turčianska Štiavica - † 14. 12. 1937 Martin)

Už v detstve odišiel za prácou do Ruska, v rokoch 1877 – 1895 slúžil v rakúsko-uhorskej armáde, z ktorej bol prepustený ako invalid. Zúčastnil sa aj bojov v Bosne a Hercegovine. Z Trenčína odišiel do Viedne a potom do Martina, kde sa oženil, vzal si za manželku Juditu Kramárovú. V roku 1896 si otvoril obchod s miešaným tovarom, ktorý „s pracovitou a svedomitou“ viedol do roku 1914, kedy ho predal a presťahoval sa do novopostaveného domu. Nemajúc deti, osvojil si Máriu Lenkovú zo sirotinca v L. Sv. Mikuláši a dal ju vyštudovať za učiteľku (neskôr učila na meštianskej škole). Napriek tomu, že nemal vyššie vzdelanie, svedomitou a samovzdelávaním sa vypracoval na poprednú, vážnu osobnosť v hospodárskom, kultúrnom i spoločenskom živote Martina. Pôsobil aj v Tatrabanke, postupne bol členom správy, dozorného výboru, začas aj zástupcom riaditeľa a neskôr pokladníkom. Pracoval aj na daňovom a okresnom úrade, neskôr ako pokladník martinskej filiálky Národnej banky. Bol členom obecného zastupiteľstva a mestským pokladníkom, rovnakú funkciu vykonával v Spolku bývalých urbarialistov, ktorý neskôr viedol ako predseda. Na vlastné náklady (cca 2000 korún) dal v r. 1915 zaviesť elektrické osvetlenie do ev. a.v. kostola. Bol i spoluzakladateľom a pokladníkom Československej živnostnícko-obchodníckej strany stredostavovskej na Slovensku. Pracoval i ako člen výboru Slovenského spevokolu a funkcionárom ďalších spolkov a organizácií.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, O. Škrovina – Z práce, obetí a bojov za cirkev a národ 1784-1934, foto: SNK - Literárny archív

Chceme pekné námestie pre ľudí

Predseda VMČ Podháj-Stráne Tomáš Ignačák

Tak ako som spomenul v predchádzajúcom vydaní novin, mojou osobnou prioritou v rámci MČ je okrem iných Revitalizácia Námestia protifašistických bojovníkov na Podháji so zameraním na zapracovanie parkovacích miest, chodníkov, zelene, detského ihriska, športoviska- „workout“. Som rád, že na príprave týchto akcií sme sa zhodli aj ďalšími tromi kolegami - poslancami - a dostal som poverenie na zabezpečenie ich prípravy. Nakoľko sú to nové akcie, ktoré počas minulých volebných období neboli požadované, a teda ani rozpracované, sme na úplnom začiatku prípravy. Zatiaľ sa mi podarilo konzultovať tieto projekty s riaditeľmi zodpovedných organizácií mesta - Útvary hl. architekta a Správy športových zariadení. Po zidení snehu bude táto lokalita geodeticky zameraná a prebehne podrobná obhliadka. Predpokladám, že približne do 3-4 mesiacov budeme mať v rukách štúdie, s ktorými pred ďalšou fázou prípravy oboznámime verejnosť.

Námestie je obkolesené cestami s parkovaním, čo si vyslovene žiada riešenie

Čím sa zaoberáme?

Myšlienka riešiť Námestie protifašistických bojovníkov a ihrisko na ňom vznikla paralelne – ja som sa tým už dlhšie zaoberal a potom som zbadal, že to mal v programe aj pán Kollár, urobiť tam ihrisko. Východisko: na Podháji nie je žiadne detské ihrisko, ani športovisko. Jediný možný mestský

pozemok je, z môjho pohľadu, plocha na tomto námestí, kde je nejaká voľnosť, je to vhodné aj z majetkovo-právneho hľadiska, aj z pohľadu prístupu, je to dobre dostupné. Má to proste potenciál. Teraz je pozemok zanedbaný, dlhé roky sa tam skoro nič nerobilo. Je tam pošta, rôzne prevádzky, ľudia parkujú na chodníkoch, neodhrňa sa tam. Cieľom je situovať tam detské ihrisko pre Podhájanov, ktorí dnes chodia na Stráne alebo do Tulipu, a work out ihrisko pre odrastenejších. Dajú sa tam urobiť aj spevnené plochy, oplotiť to nízkym plôtikom, aby sa deti mohli kolobežkovať, bicyklovať v uzavretom priestore. Zachovať zeleň, urobiť po obvode asfaltové chodníky, aby bol hladký povrch.

Zmyslom je riešiť celý priestor komplexne, aj s parkovaním. Robí sa komplexná štúdia, črtajú sa aj nejaké možnosti dotácií. V prvej fáze by šlo o detské ihrisko. Keď opadne sneh, geodeti to zamerajú, hlavne stromy, aby sme ich rešpektovali, a útvary architekta navrhne riešenia.

Sú tu aj iné závery typu lávka cez Turiec, ale to je už akcia celomestského rázu. Toto ihrisko je naša záležitosť, chceme tam postupne dopĺňať stromy a zušľachtovať celý priestor.

Autor: (mbk), foto: T. Ignačák

Môže tu pribudnúť detské ihrisko, ale postupne ucelená oddychová zóna

OTÁZKA REDAKCIE

Obyvatelia obytných blokov na Hodžovej ul. v Košútoch 1 sa sťažujú na návštevníkov herne v objekte „Košútka“, keď odtiaľ nad ráno s hlukom odchádzajú. Trápia ich aj bezdomovci v tej lokalite v blízkosti parku. Niektorým spôsobuje vrásky na čele aj plánované rozšírenie prístupovej cesty k ZŠ Hurbanova. Čo s tým?

**ODPOVEDÁ:
TIBOR ADAMKO
(poslanec za Košúty)**

Áno, dostávame sťažnosti od občanov na túto herňu. Počas dňa nie je problém, ale v noci a nad ráno ich v spánku rušia osoby, ktoré sa pri odchode z herne správajú vulgárne. Nadávajú a robia veľký hluk. Často v podguráženom stave. Keďže v herni požívajú alkoholické nápoje, strácajú zábrany a neuvedomujú si svoje konanie. Nový majiteľ „Košútky“ chce čo najskôr celý objekt zrekonštruovať a zrevitalizovať. Sľubujeme si od toho nielen to, že sa objekt skrášli. Hlavne chceme, aby tam už potom neboli problematické prevádzky (krčma a herňa). V tomto duchu sme apelovali na nového vlastníka, aby urobil všetky možné kroky k tomu, aby sa situácia v tomto smere zlepšila. Máme prisľúbené, že sa tak stane, čím by sa tento problém podarilo vyriešiť. Verím, že sa s rekonštrukciou začne v krátkej dobe. Hneď, ako to bude možné. Občania poukazujú aj na správanie sa bezdomovcov. Tí sa združujú pri potravinách v objekte „Košútka“, kde si kupujú svoje obľúbené lacné víno. A keď tej „dunihlavy“ vypijú viac, spôsobuje to veľké problémy. Často sa stalo, že privolaní mestskí policajti po telefonáte od občanov dorazili na miesto činu, kde ale už nebolo čo riešiť. Bezdomovci sa medzitým stihli dočasne „vyparit“, aby sa po odchode policajtov zasa vrátili na svoje stanovište. Čo sa týka rekonštrukcie prístupovej cesty k ZŠ Hurbanova, občania asi nemajú dostatok informácií, nevedia o zámere, ako sa komunikácia bude rozširovať a ako to zasiahne do ich okolia bytoviek. Potom majú skreslené predstavy a protestujú, ako keby sme tu mali stavať diaľnicu s veľkou hustotou premávky. Už existujúca cesta sa bude rozširovať, čím zvýšime bezpečnosť, ale nepôjde to na úkor ostatných. Chápem, že občania majú strach, boja sa, ale práve preto, aby sme vyvrátili tieto pochybnosti, tak zorganizujeme stretnutie s nimi, kde sa dozvedia všetko, čo chcú vedieť.

Autor, foto: Eubomír Chochula

Bude petícia proti rekonštrukcii prístupovej cesty k škole?

Cecilia Reichlová

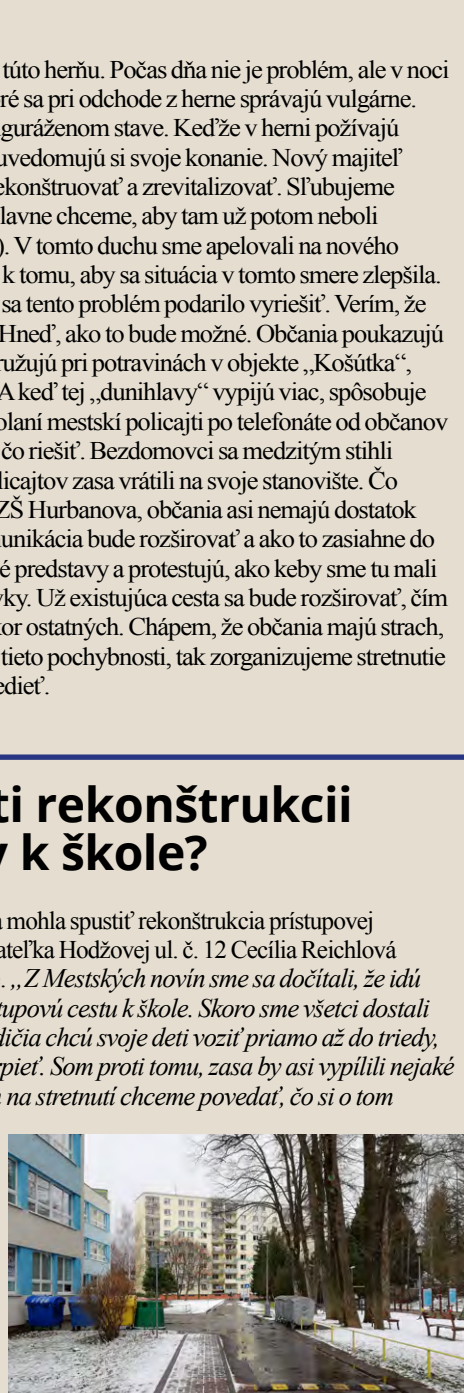
Už na jar 2019 by sa mohla spustiť rekonštrukcia prístupovej cesty k škole. Obyvatelka Hodžovej ul. č. 12 Cecilia Reichlová z toho nadšená nie je. „Z Mestských novín sme sa dočítali, že idú rekonštruovať prístupovú cestu k škole. Skoro sme všetci dostali infarkt. Zato, že rodičia chcú svoje deti vozit' priamo až do triedy, my ostatní máme trpieť. Som proti tomu, zasa by asi vypilili nejaké stromy. Poslancom na stretnutí chceme povedať, čo si o tom myslíme. Už agitujeme za

podpisovú akciu proti tomu. Starí ľudia, mamičky s kočíkmi i deti, už sa tu nemáme ani kde pohmúť. No a tá herňa, to je niečo hrozné. Návštevníci obsadia naše parkovacie miesta, ale čo je ešte horšie, robia v noci bordel, takže nemôžeme ani pokojne spať. To je katastrofa,“ post'ažovala si Cecilia Reichlová.

Autor, foto: Pch

Objekt „Košútka“ by mal byť po rekonštrukcii viac obľúbený u občanov

Prístupová cesta, pohľad od školy k panelákom

HISTORICKÉ OSOBNOSTI**Ivan Dérer**

Signatár Martinskej deklarácie, právnik a politik (* 2. 3. 1884 Malacky, † 10. 3. 1973 Praha) Po gymnáziu v Bratislave študoval právo na univerzite v Budapešti. V r. 1912 - 14 spoluredigoval v Martine týždenník Národný hlásnik; v ňom na začiatku prvej svetovej vojny uverejnil úvodník Hyeny chcú vojnu, za ktorý bol zatknutý. Po veľmi krátkom väznení bol prepustený a narukoval. Bol zranený a zvyšok vojny prežil vo Viedni, kde sa stretával so slovenskými a českými politikmi. Bol spoluvorcom martinskej Deklarácie slovenského národa a ako člen SNR dopravil Deklaráciu do Prahy. Stal sa členom revolučného Národného zhromaždenia a v Ministerstve s plnou mocou pre správu Slovenska mal na starosti referát pre spravodlivosť. V r. 1930 - 1938 bol poslancom Národného zhromaždenia za Čs. soc.-dem. stranu robotnícku. Skoro počas celého trvania prvej ČSR vykonával I. Dérer funkciu ministra: už 1920 bol ministrom s plnou mocou pre správu Slovenska, v r. 1921 - 26 ministrom unifikácie, v r. 1929 - 34 ministrom školstva a v r. 1934 - 38 ministrom spravodlivosti. Po rozpade ČSR sa v Prahe zapojil do ilegálneho protifašistického odboja. V r. 1944 a 1945 bol nacistami väznený na Pankráci a neskôr internovaný v Terezíne. V r. 1946 sa stal čestným predsedom Strany práce. V r. 1946 - 48 vykonával funkciu predsedu Najvyššieho súdu. V r. 1954 bol zatknutý a odsúdený na tri a pol roka väzenia - v r. 1955 bol však po amnestii prepustený. Posmrtno vyšiel roku 1993 (v češtine) prvý diel jeho politických pamätí z r. 1945 - 49 pod názvom Antiferlinger I. Za zásluhy v budovaní a rozvoji školstva (na Slovensku po r. 1918 vybuďoval I. Dérer školstvo takpovediac od nuly) dostal v r. 1969 Rad republiky a v r. 1992 bol in memoriam Rad T. G. Masaryka.

Zdroj: martinskadeklaracia.sk

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Štefan Príkopa

Signatár Martinskej deklarácie, národnokultúrny pracovník, lekár (* 14. 5. 1890 Senica - † 8. 4. 1919 Martin) – Jeho otec Michal bol debnár, matka, rod. Mocková, bola pôrodnou asistentkou. Jeho traja bratia zomreli v mladom veku, sestra Irma bola matkou L. Novomeského. Študoval na ev. lýceu v Bratislave a na lekárskej fakulte univerzity vo Viedni. Po štúdiách pôsobil krátko v Budapešti, r. 1918 – 1919 ako lekár v Martine. V r. 1915 ho vyznamenali odznakom Červeného kríža s vojnovou ozdobou. Už počas štúdií chodieval v Senici do rodiny Cyrila Kresáka st., riaditeľa Tatrabanky v Martine, takže je možné, že vďaka tomuto neskôr začal pôsobiť v Martine a zriadil si tam ordináciu, hoci už mal sám podlomené zdravie. Získal si povest' ľudomila a obetavého lekára, pri epidémii španielskej chrípky na jeseň 1918 sám trikrát ochorel, čo malo osudný vplyv na jeho už podlomené zdravie. V r. 1918 liečil o.i. aj dcéru Ivana Thurzu Boženku. Dr. Anna Horáková, dcéra J. Gašparíka-Leštinského, napísala v liste Ormisovcom, že tento „ušľachtilý človek, lekár, bez výhl'adu na vyliečenie, dôstojne odišiel z viditeľného sveta a tým nám bol, niekoľkým kamarátom a kamarátkam, vzorom a poučením.“ Ako sa uvádzalo v dlhom nekrológu v Národných novinách, pacientom venoval veľkú pozornosť, obetavo dochádzal za každého počasia za chorými do dedín a chudobných liečil zadarmo. Na pohrebe sa zúčastnilo mimoriadne veľa ľudí, kážeň predniesol senior O. Škrovina a v mene mládeže sa s dr. Š. Príkopom rozlúčil Š. Krčméry. Patril k horlivým národovcom, bol členom Muzeálnej slovenskej spoločnosti, Živeny a roku 1918 aj účastníkom národného zhromaždenia, ktoré založilo Slovenskú národnú radu a prijalo Martinskú deklaráciu.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, časopis Zdravie, foto: repro – Zdravie

Pochovávanie basy, čerstvo napečené šišky a fašiangový sprievod v maskách na Severe

Námestie na Severe, vystúpenie detí z MŠ Družstevná pod vedením učiteľky Janky Poláčikovej

Teraz sa čaká na rozpočet, výšku objemu financií, ktoré môžeme reinvestovať v našej mestskej časti na to, čo je potrebné. Poslancami za Sever sú okrem mňa ešte Zita Sekerková, Zuzana Badová a Jozef Krištoffy.

Keďže máme február a zima je pravdepodobne už na ústupe, veríme, že sa obdobie kalamitného sneženia skončilo. Odhňanie snehu na Severe bolo bez väčších problémov. Pokiaľ sa občania obrátili na nás, poslancov, s požiadavkami na odhnutie snehu, promptne sme ich riešili. Veľmi nám pomohlo, že firma Brantner počas snehovej kalamity zriadila mimoriadnu telefónnu linku, na ktorú sme mohli hlásiť akútne požiadavky občanov na odhnutie snehu, ktoré sa ihneď riešili. Na Severe neboli nejaké vážne sťažnosti na odhňanie snehu. Keď na Ul. kozmonautov (31 a 32) na prízjazdovej ceste zapadla sanitka, občania dobrovoľne svojpomocne pomáhali s odhnutím snehu, za čo im patrí veľká vďaka. Chcem sa veľmi pekne poďakovať všetkým občanom, ktorí pochopili, že nakoľko sme boli v kalamitnej snehovej situácii, bolo potrebné, aby si aktívne aj svojpomocne zabezpečili odhnutie snehu pred svojimi bytovými domami. Patrí im za to pochvala, že pridali ruku k dielu. Brantner postupoval v odhňaní snehu presne podľa rozpisu a kategórií dôležitosti (hlavné cesty, frekventované cesty a chodníky, zdravotné a školské zariadenia, autobusové zastávky). A aby v čo najväčšej miere zabezpečil spokojnosť občanov, na dohodu zamestnal každého, kto mal záujem pomôcť. Chlapi v odhňáčoch dennodenne jazdili do hlboké noci.

Zima na Severe však mala aj svoje príjemnejšie stránky. Ďakujeme atletickému klubu AK ZŤS Martin, že si upravili svoje

zimné tréningy na dráhe za školami na Severe tak, aby si deti aj dospelí dosyta užili zimné radovánky, sánkovanie na kopci nad atletickým oválom. A keďže už prišiel čas pomaly sa so zimou rozlúčiť, na Severe to chceme urobiť vo „veľkom štýle“. U občanov sú známe naše spoločenské poslanecké aktivity – pravidelné organizovanie rôznych spoločenských, kultúrnych, hudobných podujatí na námestí na Severe. Tento rok pridávame ďalšie nové podujatie a veríme, že sa z neho tiež stane tradícia. Budú to fašiangové oslavy na Severe s tradičným pochovávaním basy, ku ktorému patrí aj fašiangový sprievod masiek ulicami Severu. Tieto oslavy odchádzajúcej zimy sme sa rozhodli zorganizovať v spolupráci s deťmi Materskej školy Družstevná a Základnej školy A. Dubčeka. Hlavný program detí bude v réžii pani učiteľky Janky Poláčikovej a občianskeho združenia Čičiček.

Tešíme sa, ako táto naša nová aktivita zarezonuje u občanov. Akcia sa začne na námestí na Severe, kde deti vystúpia s navčineným fašiangovým programom. Na námestie budú pozvané deti zo všetkých škôlok a škôl, pričom budeme radi, ak prídu na námestie vo fašiangových maskách. Pre každého, kto zavíta na námestie, bude k dispozícii tradičné fašiangové občerstvenie, čerstvo napečené šišky s lekvárom. Po skončení programu budeme s fašiangovým sprievodom pokračovať ulicami Severu, aby sme spestrili koniec zimy aj tým, ktorí nestihnú program na námestí. Občanom Severu dáme formou plagátov na vchodoch bytových domov včas vedieť, kedy sa fašiangové predstavenie uskutoční, v ktorý deň a ktorú hodinu. Táto forma propagácie sa nám veľmi osvedčila a občania ju vítajú.

**Autor: Zuzana Vonsová
Foto: archív**

Budú v Záturčí mestské jasličky?

V opustenom pavilóne budovy (ľavá trojpodlažná časť) by mohli byť mestské jasličky. Foto: ICh

Poslanci na januárovom zasadnutí mestského zastupiteľstva schválili žiadosť o nenávratný finančný príspevok za účelom realizácie projektu „Rekonštrukcia detských jasí Martin-Záturčie“ realizovaného v rámci výzvy z Integrovaného regionálneho operačného programu.

Celková suma oprávnených výdavkov projektu je vo výške 370 560 eur. Mesto Martin sa v tejto súvislosti zaviazalo k päťpercentnému spolufinancovaniu (t. j. vo výške 18 528 eur) realizovaného

projektu, ďalej k samotnej realizácii projektu a v prípade výdavkov nad rámec schváleného rozpočtu zabezpečiť dofinancovanie tejto časti výdavkov. Tieto body boli povinnou súčasťou žiadosti. Poslanci toto uznesenie jednomyselne schválili.

Mesto plánuje jasličky zriadiť v objekte v Záturčí, postavenom v roku 1989 v rámci typizovaných stavieb materských škôl a jasí. Konkrétne, v jednom opustenom pavilóne budovy. Mesto chce zrekonštruovať nevyužívaný pavilón bez toho, aby to negatívne pocítili tri subjekty, ktoré sa v celom komplexe nachádzajú. V súčasnosti sú tam súkromná základná umelecká škola, súkromná materská škola pre deti s autizmom a školská kuchyňa pre základnú školu Aurela Stodolu. Našťastie, statika strechy nie je narušená, ale veľa sa musí investovať do interiéru.

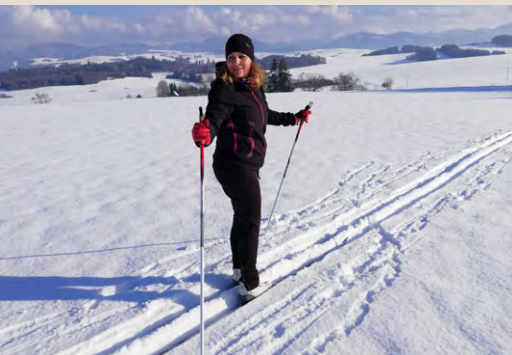
Uvažovaná kapacita mestských detských jasí je 20 detí vo veku od jedného do troch rokov. Jasličky budú na prvom a druhom podlaží. Tretie podlažie by zostalo zatiaľ prázdne. Súčasťou výzvy nie je financovanie tohto tretieho podlažia (odhadované náklady približne 20 000 eur) a vybavenia interiéru (18 000 eur), ktoré by bolo realizované z mestského rozpočtu.

V jasličkách v Záturčí sa vytvoria štyri pracovné miesta. Mesto bude financovať hlavnú časť prevádzkových nákladov, nakoľko príspevky od rodičov by to nepokryli.

V prípade, ak mesto bude úspešným žiadateľom a jasličky v Záturčí vzniknú, budú mať rodičia na výber, či uprednostnia toto zariadenie, alebo súkromných poskytovateľov, ktorých je v Martine päť. V blízkej dobe sa dozvieme, ako to dopadlo. Záujem rodičov o tento druh sociálnej služby je podľa prieskumu celkom slušný. Nezanedbateľné je tiež to, že do chátrajúceho pavilónu, ktorý je lákadlom pre vandalov, by po rekonštrukcii vdýchli život.

Dotácia pre „holigovcov“ vo výške 800 eur

Poslanci VMČ Záturčie na základe žiadosti prideliли Klubu bežeckého lyžovania Martin (predsedom je Ján Holiga) dotáciu vo výške 800 eur na preplatenie nákladov na pohonné hmoty do strojov, ktoré robia a udržiavajú trate na beh na lyžiach. V tejto,

„Holigovci“ vytvárajú pre občanov podmienky na bežecké lyžovanie. Foto: ICh

na sneh bohatej, zimnej sezóny si občania nielen Záturčia, ale aj iných mestských častí, môžu zašportovať na viacerých upravených lyžiarskych tratiach (na klasický štýl v stope i voľnú korčuliarsku techniku) nad Záturčím, v Jedľovinách, ale aj v Jahodníckych hájoch. A práve „holigovci“ tieto trate rysujú (ratrakom i skútrom) a starajú sa o to, aby boli v dobrom stave.

Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Cyril Kresák

Signatár Martinskej deklarácie, člen SNR, bankový úradník, zakladajúci člen MS (* 25. apríla 1863 v D. Kubíne - † 13. apríla 1945 v Senici) Profesionálnu dráhu začal ako účtovník v Turč.-Sväto-Martinskej sporiteľni. Do služieb Tatrabanky vstúpil v r. 1888, v r. 1889 bol poverený funkciou účtovníka v novej filiálke Tatrabanky v Senici. Od r. 1906 sa zúčastňoval na zasadnutiach direktória Tatrabanky v Martine, stal sa predsedom dozorného povereníctva Myjavskej banky, Obchodnej banky v Skalici, Trnavskej a vidieckej ľudovej banky. Po krachu obchodov P. V. Rovnianka v Amerike v r. 1911 a s nimi spojených obrovských finančných problémoch Tatrabanky bol C. Kresák v decembri 1913 zvolený za hlavného riaditeľa v Martine a túto funkciu zastával až do r. 1925. Zastupoval Tatrabanku v správnych orgánoch bánk vo sfére jej vplyvu, napr. v Drevárskej banke a Eskontnej a hospodárskej banke v Bratislave. Začiatkom 20. rokov sa Kresák aktívne zapájal do budovania podnikového koncernu Tatrabanky, najväčšej banky slov. podnikateľských kruhov. Spolu s bratmi Fedorom a Vladimírom Jesenskovicami a Ľudovítom Vanovičom niesol najväčší diel zodpovednosti za jeho financovanie. Bol delegovaný priamo do vedenia podnikov, napr. Turč. pivovaru v Martine, Bratislavskej obchodnej účastimnej spoločnosti, Drevárskeho spolku v Bratislave, Lipy, ľudového priemyslu v Martine a pod. Bol i členom správy Hodžovho Slovenského denníka, ú. s. Banka bola tesne prepojená s centrárou SNS v Martine, ako hospodárske zázemie národného hnutia. Prispieval o. i. do martinských Národných novín, bol členom a hercom Slov. spevokolu.

Zdroj: nbs.sk, foto: SNK - Literárny archív

HISTORICKÉ OSOBNOSTI

Miloš Petrikovich

Signatár Martinskej deklarácie, národohospodár a kultúrny pracovník (* 10. 1. 1880, B. Bystrica - † 1. 6. 1969, Bratislava, pochovaný je v Martine) Bol zemianskeho pôvodu, pokrstený ako Miloslav Ede Sándor Petrikovich. Jeho otcom bol Samuel Petrikovich, matka Karolína rod. Rožová. Miloš Petrikovich bol otcom Jána Petrikovicha (1915 – 1984), učiteľa na martinskom gymnáziu, telovýchovného pedagóga a vedca. Navštevoval ľudovú školu v Banskej Bystrici - Radvani, 1890-1898 študoval na gymnáziách v Banskej Štiavnici a v Banskej Bystrici, 1898-1902 na Vysokej škole zverolekárskej v Budapešti. V rokoch 1902 – 1911 pôsobil ako maďarsko-slovenský korešpondent firmy Norddeutscher Lloyd v Brémach, v rokoch 1911 – 1912 v Budapešti, potom bol v rokoch 1912 – 1922 bol úradníkom Turčiansko-Sväto-Martinskej športelne, od 1922 úradník a v rokoch 1928 - 1931 riaditeľ Tatrabanky v Martine. Prívrženc Sloveskej národnej strany. Pôsobil v Muzeálnej slovenskej spoločnosti (MSS), od roku 1937 ako jej pokladník. Autor spomienkových článkov o Martinskej deklarácii v martinských Národných novinách.

Zdroj: Lexikón osobností Martina, foto: SNK – Literárny archív

Pozn. autora rubriky: Týmto sme ukončili priekopnícku prácu a uverejnili sme v MESTSKÝCH NOVINÁCH 35 medailónov martinských účastníkov zhromaždenia v budove Tatrabanky v Martine, ktoré založilo Slovenskú národnú radu a prijalo text Deklarácie slovenského národa - Martinskej deklarácie. Tento základný štátotvorný akt pre účasť Slovenska v novozaloženej ČSR si zaslúžil takúto ucelenú publicitu našich deklarantov, prvú – pokiaľ nám je známe – a jedinú pri príležitosti 100-ročnice ČSR a Deklarácie. Vo viacerých prípadoch bola výsledkom náročného hľadania zdrojov a fotografií. Bola to malá pocta MESTSKÝCH NOVÍN veľkým a neprávnym zabúdaným osobnostiam.

Michal Beňadik

Peter Kašuba: Chceme udržať prednosti Priekopy

Priekopa je medzi mestskými časťami Martina výnimočná nielen rozlohou, ale aj urbanistickým riešením, ktoré vychádza v ústrety občanom, ich požiadavkám v prvom rade na bývanie. Zároveň je potrebné reagovať na to, čo prináša život, a riešiť niektoré staré nedostatky. To bolo, o.i., zmyslom úpravy Územného plánu mesta, ktoré schválilo zastupiteľstvo 31. januára. Ako sa to dotýka Priekopy, sme sa spýtali predsedu VMČ v Priekope Petra Kašubu.

Zmena Územného plánu sa dotkla aj Priekopy

Zmeny a doplnky č. 7 ÚP sa týkajú troch oblastí Priekopy. Prvá je lokalita Za kolkárňou, druhá je Volgogradská ul. a tretia sú Ráztoky, Belejova lúka. Za kolkárňou vyrástli v poslednej dobe bytové domy. V minulosti to bolo zanedbané územie, teraz sú tam 4 bytové domy, piaty sa stavia teraz. Zmena spočíva v tom, že tu bol priestor určený aj pre objekty obchodu a služieb, teraz sa tu počíta už len s bytovými domami, ako to vidíme, s polyfunkčnými priestormi v prízemí bytových domov. Tým je povedané, že okrem rozostavaného je tam ešte priestor pre jeden bytový dom za pohostinstvom Dymovnica a tým sa tam výstavba skončí. Ďalší dom sa už stavať nebude. Samozrejme, napojenia k stávajúcim bytovým domom by malo byť z Ul. Š. Šikuru (nie z Volgogradskej), aby sme zamedzili prejazd z ulice do ulice, má sa zachovať princíp neprejazdnosti, slepých ulíc v bytovej zástavbe. Nehrozí tam žiadny tranzit ani okruh.

Druhou lokalitou je Volgogradská ul., kde bola doteraz schválená výstavba bytových domov a teraz sa to zmenilo na výstavbu

Vzadu pred objektom Dymovnice môže byť ešte jedna bytovka.

rodinných domov. To je lokalita po ľavej strane oproti Výzbrojni požiarnej techniky a býv. Divadelnej technike, je to priestor, ktorý susedí s átiovou výstavbou na Ul. Š. Šikuru. Tým sa urbanisticky sceluje to územie, aby tam mohli vyrásť rodinné domy, ktoré tam – podľa môjho názoru – aj lepšie pasujú.

Tretou lokalitou, za ktorú sme aj my, poslanci za Priekopu, vystavení kritike od obyvateľov – to je Belejova lúka a Ráztoky, pre orientáciu – je to lokalita na ľavej strane Turca, tesne pri hranici s Vrútkami, ich gymnáziom, od Turca smerom nahor k hlavnej ceste Priekopa – Vrútky – Žilina. Pozemky tam patria súkromným vlastníkom. Pôvodne tam bolo územie určené na výstavbu rodinných domov, no štátna ochrana prírody vydala rozhodnutie, ktorým prisúdila časti tohto územia chránený význam a podľa toho nie je možná na daných častiach územia nateraz akákoľvek výstavba. Tým sme boli viazaní a aj po viacerých stretoch s majiteľmi, ktorí sa pochopiteľne cítia dotknutí, lebo sa im tým vlastne znehodnotili pozemky, sme tieto podmienky zo Štátnej ochrany prírody z B. Bystrice preniesli do Územného plánu.

Autor: (mbk), foto: (pk)

Po pravej strane Volgogradskej ul. už teraz môžu vyrásť rodinné domy.

Ján Danko: Mojím cieľom je ukázať ľuďom, že ich počúvame

Na čele mesta Martin je od 10. decembra 2018 Ján Danko. Vysokoškolský pedagóg a úspešný manažér Jesseniovej lekárskej fakulty Univerzity Komenského, ktorý sa rozhodol postaviť pred ďalšiu výzvu na čele samosprávy.

Pán primátor, o pár dní budete vo funkcii primátora mesta už dva mesiace. Ako hodnotíte toto obdobie? Začali ste už v meste zavádzať nejaké zmeny, či sa skôr ešte rozhliadate?

Nie som typ, ktorý pred sebou problémy tlačí, ale, naopak, snažím sa ich vždy čo najskôr a čo najefektívnejšie vyriešiť. Preto aj keď som vo funkcii, dalo by sa povedať, len pár týždňov, už od začiatku som zaviedol nové postupy a procesy, ktorými sa budem celé štyri roky riadiť. Zriadil som svoje vlastné komisie, zaviedol som nové opatrenia v oblasti verejného obstarávania a pri výbere nových zamestnancov. Toto všetko je však len začiatok a do budúcnosti mám pripravených množstvo nových projektov

a nápadov, ktorých cieľom je zlepšiť život v našom meste. Martinčania o nich budú počuť už čoskoro.

Čo je vašou víziou do nasledujúcich mesiacov?

Ešte v kampani som hovoril, že mojím mottom je nový život pre Martin. Naše mesto je jedným z najvýznamnejších na Slovensku – je to centrum národnej kultúry, a preto si zaslúži, aby sa rozvíjalo a prosperovalo. Urobím všetko preto, aby sa do Martina dostalo čo najviac financií v rozličných oblastiach. Som pripravený rokovať s najvyššími predstaviteľmi ministerstiev a expertmi, aby sa mi to podarilo. Samozrejme, nebudem zabúdať ani na Martinčanov. Mojím cieľom je ukázať ľuďom, že ich počúvame. Ja osobne sa zaoberám každým podnetom, ktorý mi je adresovaný, a otvárať ich aj na poradách vedenia mesta. Len z poslednej porady môžem spomenúť problematiku mosta Nade Hejne, či pohostinstva v mestskej časti Záturčie. Moja vízia ako primátora je veľa jednoduchá – obnoviť dôveru Martinčanov v ich mesto a nastaviť všetky mechanizmy tak, aby fungovali čo najefektívnejšie.

V decembri ste vyhlásili, že svoj primátorský plat venujete tým, ktorí to potrebujú. Pokračujete v rozdávaní aj v roku 2019?

Samozrejme. Mój posledný plat som rozdelil na zafinancovanie vybudovania bežkárskeho trati v oddychovej zóne okolo Medokýša v mestskej časti Ľadoveň a na štipendia pre sociálne slabých študentov Evanjelickej spojenej školy. Nie som z tých, čo opúšťajú dobré myšlienky, a preto garantujem, že v rozdávaní svojho platu budem pokračovať aj v ďalších mesiacoch.

SMS Infokanáľ

.....

Čo? informácie o meste a mestskom úrade, krízové a kalamitné situácie, uzávierky a opravy ciest, stretnutia poslancov s občanmi, kultúrne a spoločenské podujatia

Registrácia:

na stránke www.martin.sk/sms zadať svoje telefónne číslo alebo poslať sms správu s textom:

**IKmedzeraMARTINmedzeraREGmedzera
MARTINmedzeraULICamedzera**
na telefónne číslo **0902 020 707**

MARTIN
Transparentné mesto

Hrajme sa a vyhrajme pre naše mesto roz- právkové ihrisko!

Nestáva sa často, že mesto žiada svojich občanov, aby sa hrali. Teraz vďaka hraníu môžeme získať detské ihrisko. A nie hocikaké.

Tento rok sa mesto Martin zapojilo do súťaže o ihrisko Žihadielko. Vyhlásila ju spoločnosť LIDL a jeho hodnota je 87 tisíc eur.

Mesto Martin súperí s mestami, ktoré majú nad 33-tisíc obyvateľov. Konkrétne s Novými Zámkami, Prievidzou a Nitrou. Rozľahlé oplotené ihrisko s rôznymi hracími prvkami získajú dve mestá s najvyšším počtom hlasov. Môže to byť aj Martin, stačí len hlasovať a zahrať si hru. Ako na to? Registrovať sa môže každý, kto má e-mailovú adresu alebo facebookové konto a k tomu mobilné telefónne číslo. Na stránke www.zihadielko.sk je potrebné vyplniť meno a e-mailovú adresu. A zadať kód doručení sms správou na telefón. A ideme hlasovať pre mesto Martin. Dnes jeden bod, zajtra druhý a pozajtra tretí. Až dokonca februára. Vždy sa k tomu zahrám hru, ktorej podstatou je spojiť tri rovnaké znaky. Každý deň ďalší bod. A podpichnete aj známych a rodinu, aby sa pridali. Veď kto by nechcel vyhrať? My chceme! A kde bude ihrisko stáť? Mesto má vytipovaných niekoľko priestranstiev, nechajte sa prevkapiť. Veď všetky deti sa chcú hrať!

Mesto Martin

**ako zriaďovateľ rozpočtovej organizácie
Útvar hlavného architekta mesta Martin
vyhlasuje výberové konanie na obsadenie pracovného miesta
riaditeľ Útvaru hlavného architekta mesta Martin**

Charakteristika pracovného miesta:

Riadenie a koordinácia činnosti Útvaru hlavného architekta mesta Martin, územnoplánovacej a urbanisticko-architektonickej činnosti na území mesta Martin, obstarávanie a spracovanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie pre potreby mesta Martin, vypracovávanie územnoplánovacích informácií a vydávanie odborných stanovísk k investičnej činnosti v zmysle platného územného plánu. Príprava materiálov na zasadnutie MsZ.

Požadujeme:

- vysokoškolské vzdelanie II. stupňa technického zamerania - urbanizmus, architektúra, resp. stavebníctvo
- prax v oblasti urbanizmu minimálne 3 roky
- riadiaca prax najmenej 1 rok
- odborná spôsobilosť na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie výhodou
- znalosť jedného svetového jazyka
- znalosť legislatívy v oblasti územného plánovania (zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku

v znení neskorších predpisov, vyhláška č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii),

- dobrá znalosť práce s PC (MS OFFICE, internet), znalosť CAD programov (AutoCad),
- riadiace schopnosti, koncepčné a analytické myslenie, kreativnosť

Platové podmienky:

Odmeňovanie v zmysle zákona č. 553/2003 Z.z. - platová trieda 8 – základná zložka mzdy v rozsahu 806,00 – 967,50 Eur v závislosti od počtu rokov započítanej praxe, riadiaci príplatok súvisiaci s výkonom funkcie, možnosť priznania osobného príplatku a udelenia odmeny na základe výsledkov práce a plnenia úloh.

Termín podávania žiadostí: do 14. februára 2019 do 12:00 h**Adresa:** Mestský úrad Martin

Námestie S. Hurbana Vajanského 1, 036 49 Martin
Označenie obálky „Výberové konanie – riaditeľ UHA .
Neotvárať!“

Podrobné informácie o výberovom konaní na www.martin.sk.**Kontakt:** Ing. Katarína Pacnerová

Tel.: 043/4204210, mobil 0905 735 336,
e-mail: pacnerova@martin.sk

Zimná údržba v Martine

Tohtoročná zima si v porovnaní s predošlými pripravila viacero prekvapení. Trvá dlhšie, snehová nádielka je bohatšia a teploty sú taktiež extrémnejšie. Zimnú rozprávku si však nechvália všetci a najmä z radov vodičov je možné počuť vlnu kritiky. Ako teda mesto Martin zabezpečuje zimnú údržbu?

„Povedzme si úprimne, človek je tvor kritický. V prípade, že je zima bez snehu a mrazov, nie je spokojný, ale taktiež som sa stretol s množstvom Martinčanov, ktorý by už privítali jar,“ zhodnotil prvý zástupca primátora mesta Martin Rudolf Kollár. „Mesto robí v rámci zimnej údržby všetko preto, aby čo najefektívnejšie riešilo vzniknuté situácie a ulahčilo život svojim obyvateľom,“ dodal

martinský viceprimátor. Samotná zimná údržba sa riadi Operačným plánom zimnej údržby, ktorý schvaľujú každoročne poslanci na zasadnutí mestského zastupiteľstva. Plán stanovuje postupnosť zimnej údržby a taktiež rieši možné krízové situácie. „V polovici januára sme zvýšili stupeň zimnej údržby z prvého na druhý a snažili sme sa podniknúť viacero krokov, aby sme predišli vzniku väčších problémov,“ vysvetlil Rudolf Kollár. V rámci mimoriadnych opatrení bol odstránený sneh zo strechy zimného štadióna, vyčistené strešné vpuste a zvody, riaditeľa škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta boli taktiež upozornení na riziko prepadu striech, rovnako ako ostatní správcovia mestských objektov. Mesto zároveň monitorovalo a okamžite informovalo o výstrahách Slovenského hydrometeorologického ústavu a efektívne reagovalo na prijaté podnety. Spoločnosť Brantner Fatra, s. r. o., ktorá zimnú údržbu pre Martin zabezpečuje, v plnom režime využíva šesť veľkých sypačov, dva traktory s pluhom, štyri multikáry, štyri vozidlá UNC, nakladač Manitu a 24 pracovníkov zabezpečuje ručné odhrňovanie. Za 24 hodín je teda spoločnosť schopná obslužiť viac ako 1 000 km ciest a chodníkov, pričom využije 15 až 20 ton drte/soli, pri extrémnych situáciách až 70 ton. „Je nevyhnutné zdôrazniť, že mesto nie je správcom všetkých komunikácií v meste a zimnú údržbu hlavných ťahov zabezpečuje Slovenská správa ciest. Sneh, mráz a ľad jednoducho k zime patria a v meste robíme všetko preto, aby komplikovali život Martinčanov čo najmenej. Viem, že každého obyvateľa mesta zaujíma jedna konkrétna časť cesty, či chodníka, ale verím, že vieme byť voči sebe ohľaduplní najmä počas kalamít,“ uzavrel martinský viceprimátor Rudolf Kollár.

**Mesto Martin
vyhlasuje výberové konanie
na obsadenie pracovného miesta
náčelník Mestskej polície mesta Martin**

Charakteristika pracovného miesta:

Náčelník riadi a koordinuje činnosť MsP ako poriadkového útvaru pôsobiaceho pri zabezpečovaní ochrany života, zdravia a majetku obyvateľov mesta a iných osôb, pri zabezpečovaní vecí verejného poriadku a ochrany životného prostredia a pri plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení mestského zastupiteľstva a z rozhodnutí primátora mesta. Spolupracuje s riaditeľom príslušného útvaru policajného zboru, s orgánmi štátnej zdravotníckej správy, orgánmi ochrany životného prostredia a inými orgánmi. Spracováva a primátorovi mesta predkladá požiadavky na zabezpečenie činnosti MsP. Pripravuje materiály na rokovanie mestského zastupiteľstva.

Požadujeme:

- vysokoškolské vzdelanie II. stupňa
- odborná spôsobilosť príslušníka obecnej polície alebo vzdelanie v študijnom odbore bezpečnostná služba

- odborná prax viac ako 6 rokov v zložkách obecnej alebo štátnej polície
- riadiaca prax viac ako 5 rokov
- vodičské oprávnenie sk. B
- znalosť právnych predpisov z oblasti samosprávy a právnych predpisov upravujúcich činnosť mestskej polície
- požadujeme predložiť projekt Stratégia fungovania, rozvoj a koncepcia práce Mestskej polície na roky 2019 - 2023

Ponúkame:

Odmeňovanie v zmysle zákona č. 553/2003 Z.z. - platová trieda 8 – základná zložka mzdy v rozsahu 955,50 – 1113,00 Eur v závislosti od počtu rokov započítanej praxe, riadiaci príplatok 271 Eur, osobný príplatok, štvrt'ročné odmeny.

Termín podávania žiadostí: do 21. februára 2019

Podrobné informácie o výberovom konaní na www.martin.sk.

Kontakt: Ing. Katarína Pacnerová

Tel.: 043/4204210, mobil 0905 735 336,

e-mail: pacnerova@martin.sk

**Mesto Martin
vyhlasuje výberové konanie na obsadenie pracovného
miesta referent prípravy stavieb**

Charakteristika pracovného miesta:

Investičná činnosť pri príprave alebo uskutočňovaní stavieb, príp. technologických častí stavieb. Zabezpečenie predprojektovej prípravy stavieb (majetkovo-právne vzťahy, geologické a geodetické podklady), zabezpečenie projektovej prípravy stavieb pre územné konanie a pre stavebné konanie a realizáciu stavieb (vrátane vyjadrení dotknutých orgánov štátnej správy a ďalších právnických a fyzických osôb), vykonávanie technického dohľadu pri realizácii stavby (stavebný dozor) a zabezpečenie kolaudácie na stavbách realizovaných mestom..

Požadujeme:

- vysokoškolské vzdelanie II. stupňa, stavebná fakulta, vodičské oprávnenie sk. B
- znalosť právnych predpisov z oblasti samosprávy, ďalej stavebný zákon a súvisiace vykonávacie vyhlášky, Územný plán mesta Martin a i.

Ponúkame:

Odmeňovanie v zmysle zákona č. 553/2003 Z.z. - platová trieda 7 – základná zložka mzdy v rozsahu 838,50 – 1006,50 Eur v závislosti od počtu rokov započítanej praxe, osobný príplatok, štvrt'ročné odmeny.

Termín podávania žiadostí: do 21. februára 2019

Podrobné informácie o výberovom konaní na www.martin.sk.

Kontakt: Ing. Katarína Pacnerová

Tel.: 043/4204210, mobil 0905 735 336,

e-mail: pacnerova@martin.sk

**Mesto Martin
vyhlasuje výberové konanie na obsadenie pracovného
miesta referent pre cintoríny**

Charakteristika pracovného miesta:

Pracovný pomer na dobu určitú - zastupovanie počas materskej a rodičovskej dovolenky. Zabezpečenie agendy súvisiacej s prevádzkovaním vybraných pohrebísk - Národný cintorín, Jahodnícky cintorín, Cintorín padlých a civilný cintorín v Martine-Priekope (evidencia hrobových miest, uzatváranie zmlúv o nájme), zabezpečenie komplexnej ekonomickej agendy v zverenej oblasti (tvorba rozpočtu, objednávky, faktúry, úhrady poplatkov za nájom hrobových miest a práca s pohľadávkami). Komplexné zabezpečovanie občianskych smútočných obradov.

Požadujeme:

- úplné stredné vzdelanie
- znalosť právnych predpisov z oblasti samosprávy, ďalej zákon o pohrebníctve, zákon o priestupkoch, prevádzkové poriadky cintorínov

Ponúkame:

Odmeňovanie v zmysle zákona č. 553/2003 Z.z. - platová trieda 5 – základná zložka mzdy v rozsahu 723,50 – 868,50 Eur v závislosti od počtu rokov započítanej praxe, osobný príplatok, štvrt'ročné odmeny.

Termín podávania žiadostí: do 14. februára 2019

Podrobné informácie o výberovom konaní na www.martin.sk.

Kontakt: Ing. Katarína Pacnerová

Tel.: 043/4204210, mobil 0905 735 336,

e-mail: pacnerova@martin.sk

V Sučanoch vyrastie logisticko-skladovacie centrum za 35 mil. eur

Postupne takmer 300 nových pracovných miest

Od júna by sa mal začať realizovať v priemyselnom parku pri Sučanoch developerský projekt spoločnosti Besico, spoločný podnik firmy Dynamik Holding z Nitry a belgickej firmy CEHIP. Nové logistické centrum má priniesť 290 pracovných miest (130 v administratíve a 140 vo výrobe a skladoch).

Získajú Sučany i Martinčania

Belgiciania a Nitrania spolu spolupracujú už desať rokov. Stoja za podobnými projektmi v Bratislave, vo Vrábľoch, v Nitre a v Martine. Na lokalite oceňujú, že priamo za obcou prechádza diaľnica D1, ktorá výhodným spôsobom spája obec s veľkou časťou Slovenska, čím poskytuje veľmi dobré podmienky pre podobné projekty. „Píše sa v zámere, ktorý bol predložený na posudzovanie. Centrum sa bude budovať vo viacerých fázach, v konečnej podobe poskytnú 44-tisíc m² plochy štandardu A a celková investícia je 35 mil. eur. Ako sa pre médiá vyjadril zástupca developera Vladimír Viktor, „v tomto projekte ponúkne logistické priestory kategórie A, ktoré budú slúžiť na zabezpečenie prevádzky pre medzinárodné renomované spoločnosti“. Podľa jej slov má projekt ambíciu sa stať sa prioritnou adresou pre spoločnosti hľadajúce priestory v prvotriednom štandarde v regióne, kde podobná nehnuteľnosť chýba.

Okrem Besico aj KraussMaffei

Na konci decembra 2018 sa podľa HN evidovaná nezamestnanosť

v okrese Martin pohybovala na úrovni 2,79 perc., čo je slušné číslo, keďže celoslovenský priemer bol v decembri 5,04 perc. Na úrade práce bolo evidovaných 1600 uchádzačov o zamestnanie a zároveň aj 876 voľných pracovných miest. Odborníci sa zhodujú, že náš región má problém so špecializáciou. Zamestnávateľia v tomto logistickom centre budú potrebovať najmä stredoškolsky vzdelaných uchádzačov. No nábor zamestnancov budú riešiť až jednotliví nájomcovia, prvá zmluva o nájme je už, podľa informácií MESTSKÝCH NOVÍN, na svete, ďalšie sa už črtajú.

Podľa informácií firmy Dynamik Holding pre MESTSKÉ NOVINY, areál by mal byť plne vybudovaný a osídlený do piatich rokov. Je koncipovaný ako univerzálny, preto v zmysle povolení môže obsahovať aj prevádzky ľahkej výroby.

Ako povedal pre MN starosta Sučian Martin Rybár, „tento projekt vítame, pretože je v súlade s územným plánom, neohrozuje životné prostredie a perspektívne prinesie nielen zamestnanosť aj pre našich občanov, ale aj financie do rozpočtu obce.“ Podľa jeho informácií sa má v najbližších dňoch zísť zastupiteľstvo a prerokovať tento investičný zámer. Momentálne posudzujú štátne orgány vplyvy projektu na životné prostredie.

Okrem projektu Besico sa čoskoro začne v Sučanoch výstavba tretej haly neďalekej úspešnej nemeckej firmy KraussMaffei Technologies. Oba projekty spolu by mali priniesť takmer 400 pracovných miest.

Autor: M. Beňadik, vizualizácia: Dynamik Holding

Ak milujete behať, pridajte sa aj vy!

Bežecká skupina Lenky Gdulovej pri dele. Foto: archív Iq

Lenka Gdulová vytvorila v Martine bežeckú komunitu ľudí, ktorá v rámci životného štýlu zdieľa rovnaké hodnoty a miluje behať.

Prečo ste sa rozhodli angažovať v tomto smere?

S rekreačným behom som začala pred tromi rokmi. Spočiatku som behávala sama (občas s kamarátkou) a potom som na facebook dávala svoje pocity s fotkami a progres, aký som urobila. Najskôr mi stačili tri kilometre, ale postupne, ako som výkonnostne napredovala, som to natiahla na desať kilometrov. Keď moji kamaráti a kamarátky videli, ako sa zlepšujem, motivovalo ich to tiež a zrazu mi hovorili, alebo napísali, prečo som ich nezavolať. Vtedy mi napadlo, že nemá význam každému volať, ale treba vytvoriť taký nosič informácií, kde sa o tom môže každý dozvedieť. Na facebooku som vytvorila stránku Milujeme behať (máme okolo 300 členov), kde som napísala konkrétny deň a hodinu, kedy idem behať, ako aj trasu, ale s tým, že sa každý, kto chce a má chuť, môže pridať. Odozva na to bola dobrá a odvtedy beháme spolu ako skupina. Vďaka tejto iniciatíve začali behať aj takí ľudia, ktorí by sa sami neprinútili. Prípadne sami sa hanbia, alebo boja. Sme skvelá partia, ktorá

má spoločný cieľ. Má to aj iný ako športový význam. Ľudia nadväzujú kontakty, vznikajú nové priateľstvá, ale je to aj o určitom dobrodružstve a zábave. Lepšie raz skúsiť, ako stokrát počuť. Možno sa vám to zapáči a chytiť vás to za srdce. Nemáte čo stratiť. Príďte si to vyskúšať, radi privítame každého!

Koľko spoločných behov ste už absolvovali?

Premiéru sme mali vlani na Valentína, keď sme boli len traja, lebo všetci mali na sviatok zaľúbených iný program. Celkovo sme už absolvovali takmer 50 behov. Teraz v zime je to trochu náročnejšie, preto v lete býva vyššia účasť. Doteraz najviac na jednom behu nás bolo dvadsať. Samozrejme, je veľa aj takých, ktorí obľubujú behanie osamote, ktorým by náš spôsob športovania nesedel, ale my to máme radi takto. Všetko je to na dobrovoľnej báze, nikoho do ničoho nenútime. Každý sa môže rozhodnúť podľa seba.

Aké sú najobľúbenejšie trasy?

Stretávame sa pravidelne už rok. Beháme každú stredu so štartom o 18. h. V pondelok vytvorím udalosť, kedy bude skupinový beh a akú trasu som zvolila. Väčšinou štartujeme pred Martimexom. Vlani v decembri sme napríklad viackrát absolvovali beh zo Stráni lesnou cestičkou smerom na Martinské hole k pamätníku delo. Dobré sa behá aj v lokalite za mestom k Tomčanom či popri rieke Turiec do Vrútok a späť. Maximálna dĺžka je 10 km. Naším heslom je – za každého počasia („aj keby fúriky padali“) a čakáme sa. Beháme ako skupina od štartu do cieľa, ale pochopiteľne, tí rýchlejší si môžu nejaký úsek nadbehnúť, aby si trochu dali do tela, ale vzápätí sa vrátia k nám atď. Z každého behu sa fotíme a dávame na stránku, čím vlastne propaguje aktívny životný štýl.

Raz týždenne beháte so skupinou, ale okrem toho, vy osobne, športujete ešte aj individuálne?

Áno, celkovo trénujem trikrát týždenne a som pravidelný účastník podujatia Turčianska bežecká liga, v ktorej občas štartujú so mnou aj dve dievčatá z našej skupiny. Tie, rovnako ako ja, začínali od nuly. Vlani v októbri som zvládla maratón v Košiciach, kde som si síce siahla až na dno svojich síl, ale bol to veľký zážitok. V apríli tohto roku chcem štartovať na maratóne v Bratislave.

Január bol štedrý na zimné radovánky, bežkovalo sa aj na Ľadovni

Bohatá snehová nádielka v januári vyčarila úsmev na tvárach všetkým, ktorí majú radi zimné športy. Na svoje si prišli aj nadšenci behu na lyžiach.

Beh na lyžiach je vynikajúcou pohybovou aktivitou, ktorá rovnomerne zaťažuje celé telo. Niektorí obľubujú stúpania zasneženou krajinou ako vystrihnutou z reklamy na zimnú idylku, iní skôr preferujú vyplavovanie endorfínov kľzávym pohybom v stope po bielych lúčach a poliach. Koncom januára vznikla v blízkosti sídliska Ľadoveň smerom k Medokýšu lyžiarska dráha, resp. dvojkilometrový okruh s upravenou bežeckou stopou. Iniciatíva mesta Martin a ústretovosť Poľnohospodárskeho družstva Dražkovce (majiteľ pozemkov) vytvorili podmienky na to, aby tu Klub bežeckého lyžovania Martin mohol skútom narysovať stopu na klasický štýl v behu na lyžiach. „Teší ma, že občania Ľadovne, ale aj iných mestských častí, začali bielu stopu využívať. Akurát neviem, ako to bude s počasím, ale bol by som najradšej, keby aj po oteplení sa znovu vrátili mrazy a bolo dosť snehu. Stopu budeme udržiavať tak, aby sa v nej dalo dobre bežkovať. Náš klub robí trate hlavne na Jedľovinách, kde ich je niekoľko nielen na „klasiku“, ale aj

na voľný korčuliarsky štýl. Privítal by som, keby mesto v rámci svojej koncepcie podporilo tento typ lyžovania aj osadením informačných tabulí pri tratiach s prevádzkovým poriadkom, aby tadiaľ ľudia bez lyží nechodili a neničili stopu,“ poznamenal predseda Klubu bežeckého lyžovania Martin Ján Holiga.

Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

Lyžiarsky okruh na Ľadovni potešil občanov. Foto: Iq

Východný metský kruh áno; ale bez tranzitu

Martin Kalnický

Denne sa stretávame s problémami, ktoré nám narobili niekdajší „radní“ tým, že neuvažovali dostatočne perspektívne. Príklad? Tzv. západný obchvat mesta, nedotiahnutý, s tromi svetelnými križovatkami, na ktorých sa – na obchvate! - pri tranzite stojí.

V tomto období sa veľa hovorí o tzv. východnom obchvate. Preto i napadá, že sa treba poučiť z vlastnej histórie a pripraviť takú obrovskú investíciu premyslene, efektívne ale aj účelne. Stretávame sa totiž, mám dojem, s miešaním dvoch rozdielnych vecí: východný obchvat – a východný metský kruh. Kým obchvat by sa napájal na cestu I./65 už pred

Martinom, pretínal Jahodnícke háje ako významnú relaxačnú zónu a obchádzal Ladoveň; východný metský kruh by sa mohol začínať na Sklabinskej ulici, aby umožnil obísť centrum, odľahčiť ho a umožniť vjazd presne tam, kde to ľudia práve potrebujú – na Tehelnú a na Stráne, alebo na Sever alebo na Košúty – bez toho, aby museli prejsť centrom. Dopravný generel vylúčil v najbližšom období potrebu východného obchvatu. Naopak, potvrdzuje potrebu východného metského okruhu. No tento by mal slúžiť obyvateľom, nie tranzitu, a mal by rešpektovať aj relaxačné zóny a počítať s rýchlostnou cestou R3, ktorá má byť vedená takisto východne od Martina.

„Pľujem na vaše hroby...!“

Michal Beňadik

Znie to hrozne? Správne. Je to odporné, nekultúrne, necivilizované, odpudzujúce, neľudské...

A predsa sa to deje. V Martine! Aj inde; no to nič nemení na tom, že aj u nás a že tu to máme my, Martinčania, možnosť zmeniť. Stále, každý deň, každý z nás – tvrdiť opak je farizejstvo a alibizmus. Iste kto viac-kto menej.

O čo ide? O vzťah k našej vlastnej histórii, k jej činiteľom. Chodíme, asi väčšina z nás, na hroby predkov. Mnohí sa prebúdzajú z ľahostajnosti k svojim rodičom, starým rodičom ... Pokiaľ siaha naša pamäť? Odkiaľ je už len tieň

a strácajú sa tváre, mená, miesta...? A predsa, azda je len výnimkovitá výnimka, ak niekto tresne doslova: „Kašlem na vás, rodičia, prarodičia...!“

Aký je rozdiel medzi týmto – a nezáujmom o históriu mesta a jeho činiteľov? Koľko sa tu, v Martine, toho udialo! Koľkí tu zodrali zdravie svoje a svojich rodín a umierali od práce pre mesto a pre národ po dožití 40-50-60 rokov...?! Vajanského deti, Halašovci, Thurzo, Paulíny-Tóthovci, Schmidt, Čajda... Na ich práci ako na základoch vyrástlo mesto a jeho kultúra. Po niektorých neostali ani domy, ani tabule, nemáme príručky, sprievodcov, videá... a pamätníci zomierajú ... Sú tu aj iniciatívy, sú aj nadšenci, no... Dlhý je zoznam, čo nám chýba, dlhý je i zoznam, čo treba urobiť. Kto sa toho chytí?

Momenty a situácie, na ktoré sa nezabúda...

Lubomír Chochula

Nie je nič lepšie, ako keď robíte prácu, ktorá vás baví, živí a zároveň je vašim koníčkom. Venovať sa športovej žurnalistike, to bol môj sen, ktorý sa mi v roku 1992 splnil. A plní sa mi stále, aj teraz ako redaktorovi MESTSKÝCH NOVÍN! Na niektoré momenty a situácie zvlášť rád spomínam. Napríklad, keď som ako moderátor hokejovej besedy v regionálnej televízii (1996), vysielanej netradične naživo, mohol zvestovať televíznym divákovi i Petrovi Bartošovi (spolu s ďalšími

hráčmi sedel v štúdiu), horúcu aktualitu z martinskej nemocnice, že sa práve stal otcom. To nevymyslíte, to nebolo v scenári. To napísal sám život. Ďalšia príhoda zo sezóny 1996/1997 sa viaže k jednému

extraligovému zápasu v Martine. Na začiatku 3. tretiny za stavu 0:1 hlásateľ na „zimáku“ na moje osobné naliehanie ohlásil, že regionálna televízia sponzorsky odmení strelca prvého martinského gólu sumou tisíc korún. Fanúšikovia to prijali s búrlivým potleskom, ale hráči len nechápavo krútili hlavami, lebo s takým niečím sa počas svojej kariéry ešte nestretli. Happy end sa nekonal, domáci sa touto verejnou výzvou dostali pod ešte väčší psychický tlak a gól by nestrelili ani do rána. Ale za pokus to stálo. Navyše, takáto reklama v hokejovom prime time pred zaplnenými tribúnami bol zásah do čierneho. Veľa zážitkov prináša aj aktuálna sezóna, v ktorej hráči HK Martin podávajú kvalitné výkony. „Rytierom“ držím palce, aby v play-off 1. ligy potešili seba i všetkých, ktorí majú radi martinský hokej.

Železničná dojatost'

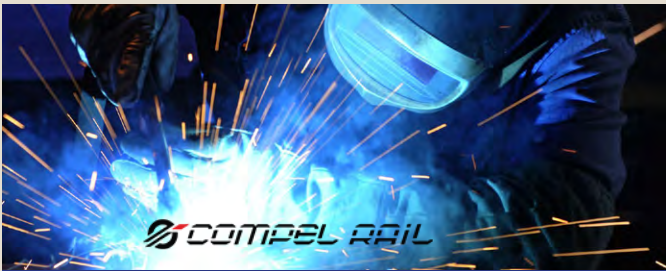

Milan Lechan

Nechcem sa chváliť (a možno mi ani veriť nebudete), ale vždy, keď dostanem cestovnú horúčku, okamžite, najneskôr ihneď idem na martinskú vlakovú stanicu, kde sa mi zmení menovaná na zimnicu. Čudujete sa? Ja nie, no konečne bude ako nebolo. Je tu rekonštrukcia, ktorá sa spustila (dúfam, že nie aj príslušní pracovníci) 6. novembra. Apropos, historický charakter resp. povaha výpravnej budovy sa nezmení (tá by vedela

vyprávať!). Okrem iného sa „tuná“ vraj objaví aj elementy,

ktoré budú navádzať slabozrakých a nevidiacich, tam, kam patria. Nemyslí sa, žiaľ, na čiernych pasažierov, ktorí predsa tiež potrebujú pomoc. Sú predsa jednými z nás, ktorých však ani rušňovodič nepritúli, revízorov nevynímajúc. Tak či onak, neviem sa dočkať prepotrebnej zmeny a spolu so mnou: ... (neželajú si byť menovaní). V čakárni či na peróne neprestajne dychtím po súprave vozňov s lokomotívou a „furt“ sa sám seba pýtam: Príde? nepríde?... ale koľajové vozidlo modrej armády nakoniec vždy dorazí – naše vlaky meškajú presne. Už aby bolo po hanbe. Tak teda šťastnú cestu, Martinčania!

PONUKA PRÁCE

Príjmeme zvarača so štátnou skúškou
Z-M1 a s úradnou skúškou podľa normy
STN EN 287-1 /135 P BW 1.2../.

Svoje životopisy zasielajte na mailovú adresu:
kubenova@compel-rail.sk, alebo tel. 043/4007 111

PENZIÓN ĽADOVEŇ

PONUKA PRÁCE

PRÍJMEME KUCHÁRA A ČAŠNÍKA

Svoje životopisy zasielajte na mailovú adresu:
info@penzionladoven.sk, alebo tel. 0903 586 271

PONUKA PRÁCE
HĽADÁME DOHODÁROV
(DISTRIBÚTOROV)

NA PRAVIDELNÝ ROZNOŠOVANIE
A LETÁKOV PRÁCA VHODNÁ PRE
ŠTUDENTOV, DÔCHODCOV
PROGRESÍVNE OHODNOTENIE

JÁN RUSNÁK: 0905 862 561

Chcete zázrak?
Sme tu pre vás.

MARTIN

BANSKÁ BYSTRICA

KOŠICE

SANATÓRIUM HELIOS®
Centrum gynekológie a reprodukčnej medicíny

www.sanatoriumhelios.sk

PIERCE

CNC REZACIE STROJE

www.pierce.sk

POLEPY
výklady - autá - banners
vlmedia
REKLAMNÁ
AGENTÚRA

VL MEDIA, spol. s r.o.
ČSA 8, 036 01 Martin

Tel: 043/4223 041
www.vlmedia.sk

Facebook:
VL MEDIA

Kto je „bohatec“ – a kto Lazar?!

(Nad aktuálnou hrou Slovenského komorného divadla)

Pavel Kyrmezer: Komedia česká o bohatici a Lazarovi
Réžia a hudba: Lukáš Brutovský, scéna: Juraj Kuchárek, hrajú: Tomáš Mischura, Daniel Žulčák a ďalší, premiéra v Slovenskom komornom divadle Martin 25. januára

Keď evanjelický kňaz Pavol Kyrmezer a učiteľ písal svoju hru, moralitu – lebo takáto je vo svojom zameraní a určite aj v jeho zámysle a zmysle jeho spoločenského pôsobenia v oboch profesiách – renesancia kvitla. Naopak, vädla osobná aj verejná etika a morálka, vzťahy posmrdávali... Keď Kyrmezer písal svoju hru – za mnohé roky sa dočkala mnohých naštudovaní, od amatérov až po profesionálne scény, ako prehľadne uvádza kvalitný bulletin k martinskému naštudovaniu – chcel veriacich poučiť. Prosdničtvo hry podľa evanjelia sv. Lukáša, v ktorej však nepremnil veľké biblické podobstvo iba na dialógy, ale hojne pridal sociálnu kritiku. V hre o lakomom Cresovi, ktorý neobdaruje biedneho Lazara, hoci môže. Pri poslednom súde sa ukáže, komu Pánboh dáva za pravdu. Možno jednoduché, ale, žiaľ, stále aktuálne. Ba čoraz aktuálnejšie, stačí sa pozrieť na splošňovanie vzťahov a prejavov všade okolo.

Keď režisér Lukáš Brutovský hre plnej protikladov nechal archaický jazyk (češtinu so slovakizujúcimi prvkami), no postavy premietol do

archetypov súčasnosti, urobil dobre. Hrubokrké gorily boháčových sluhov, Lazar ako zanedbaný žobrák s igelitkou a Cresus ako požívачný a hyper egoistický zbohatlík... Nie, to sa nepozeráte na správy od pondelka do nedele (a dookola) v ktorejkoľvek televízii, ale na hru spred stáročí! Ozaj, Cresus! Tak pre režiséra (scénografa aj výtvarníka), ako aj pre diváka (asi každého) enormne sebastredný egoik v paradoxne fascinujúcom podaní Tomáša Mischuru. Povestného priam malého veľkého muža (s až napoleonskými atribútmi), ktorého vlastný piedestál „šmykne“ do samotného pekla. Čerta mu bolo platné, že na pódiu odhalil sám sebe nadrozmernú zlatú bustu, že sa nebál ani Smrti (a smrti)...

Smrť a "bohatec" na martinskom javisku

Martinské divadlo ponúka vynikajúci „kus“ Podľa názvu komédie, podľa obsahu tragédie. Inscenáciu hry, ktorá akoby preletela bez ujmy na posolstve ponad čas a súčasníkov ukázala, kto je v skutočnosti „bohatec“ a kto Lazar.

Múdremu napovedz...

Autor: Igor Válek
Foto: Braňo Konečný

„Mekka“ národného múzejníctva stále živá

(História aj súčasnosť SNM v Martine)

MESTSKÉ NOVINY od začiatku roka venujú vo svojej kultúrnej časti zvýšenú pozornosť „pohybom“, ktoré mesto Martin posúvajú v možnostiach stať sa na budúci rok Mestom kultúry 2020. Živé dianie a názory striedajú pohľady na významné inštitúcie, ako aj dianie v nich. V tomto čísle sa bližšie pristavíme pri múzeách SNM v Martine a ich ponuke.

Slovenské národné múzeum v Martine (SNM v Martine) je jednou z najväčších zložiek celého Slovenského národného múzea vôbec. Už od samotného počiatku získavalo zbierky vlastivedného charakteru (to znamená historické, etnografické, numizmatické, umelecko-historické, prírodovedné, archívne a knižné) nielen z celého Slovenska, ale aj zo zahraničia. Už pätnásť rokov tvorí SNM v Martine poldesiatku múzeí a spolu teda spravuje takmer tri štvrté milióna zbierkových predmetov. Známu hlavnou budovou je Etnografické múzeum na Malej hore, špecializujúce sa na záchranu, výskum, dokumentáciu a prezentáciu ľudovej kultúry u nás. V rámci svojich fondov uchováva viac ako stotisíc zbierkových predmetov z oblasti etnografie, čo predstavuje najväčšiu takúto zbierku na Slovensku. **Do polovice apríla** je to výstava s názvom „... čo sme dali Slovenskému národnému múzeu, dali sme národu slovenskému“ venovaná dôležitým medzníkom múzea aj národa.

Osobnosti v „erbe“

Od roku 2004 je súčasťou SNM v Martine **Múzeum Andreja Kmeťa**, ktorého pracovníci skúmajú a dokumentujú prírodu hlavne v Turci, na Orave, Kysuciach a na Liptove. Múzeum spravuje viac ako pol milióna zbierkových predmetov z oblasti prírodných vied a okolo desiat tisíc zbierkových predmetov dokumentujúcich históriu a kultúru Turca. Po rozsiahlej rekonštrukcii ožilo novým životom a dnes ponúka neopakovateľné zážitky. Napríklad pri návšteve **expozície** s viac ako symbolickým názvom – **Kmetianum**. Ide o reprezentatívny výber zo všetkých vedných odborov, ktorý predstavuje klenotnicu zbierkového fondu o dlhej histórii múzea aj príbehy osobností, ktoré ho formovali.

Múzeum Martina Benku sídli v dome, v ktorom žil a pracoval tento významný majster štetca a palety. Aktuálne sme sa dozvedeli, že múzeum onedlho vstupuje do rekonštrukcie, aby sa ešte viac zaskvelo. Viac podrobností sa aktuálne dočítate už v budúcom čísle MN...

Skansen aj život menších

K SNM v Martine patrí najväčší skansen zo všetkých na Slovensku – **Múzeum slovenskej dediny** v prostredí Jahodníckych hájov. Okrem tradičného staviteľstva ukazuje aj spôsob života na Slovensku v druhej polovici 19. a prvej polovici 20. storočia. Na takmer 16 hektároch sústreďuje viac ako jeden a pol stovky obytných, hospodárskych, technických, spoločenských a sakrálnych stavieb z regiónov severozápadného Slovenska. A aj vďaka podpore hlavne tzv. nórskeho fondov sa tieto obnovujú a skansen sa každoročne zveľaduje. Obľúbené sú tematické nedele, už **24. februára** čaká tá s príznačným názvom a obsahom – **Už sa fašiang kráti**. Nenechajte si ujsť obchôdzku tradičných masiek, pochovávanie basy a ďalšie fašiangové veselie... Pred dvadsiatimi rokmi bolo sprístupnené **Múzeum kultúry Čechov na Slovensku**. Útulné prostredie aktuálne ukazuje **České stopy v Turci**. Najmladším múzeom v Martine je **Múzeum kultúry Rómov na**

Prvé Slovenské národné múzeum, dnes Muzeum A. Kmeťa

Slovensku sídliace v areáli Múzea slovenskej dediny.

Spracoval Igor Válek
Fotografie: archív SNM v Martine a autor

Igor Válek: Martinove martinské dobrodružstvá

Kapitola tretia, v ktorej aj napriek chrípke navštívime Turčiansku galériu

Martin má zimu rád. Okrem nej má rád aj leto... , no zimu má najradšej z ročných období. Má rád sneh, veď jeho slávny menovec

prináša zimu na bielom koni. Má rád, keď mrzne, až akási tajomná sila maľuje zvláštne ornamenty na sklá okien. Hlavne tých na detskej izbe. – Vieš, Martin, izba je obrátená na sever, sklo na jej oknách je najchladnejšie a kryštáliky, čo vyzerajú ako ornamenty, sa na ňom udržia, – poučil ho raz otec a Martin si to pamätá. Aj svetovú stranu, lebo tá mu zas pripomína časť mesta, ktorá sa tiež volá Sever a tam má najlepšieho kamaráta Kuba. Na zime Martin nemá rád, pretože prináša často aj chrípku. Veď každý rok, hlavne vo februári, keď sa už vonku otepluje a sneh strieda dážď, zaútočí aj na neho. Pichne doňho väčšinou v noci, keď bezbranný spí, akýsi bacil a či čo, a keď sa ráno zobudí, všetko ho bolí. Starký vtedy hovorí, že „ho bolí celý človek“. Má, žiaľ, pravdu. Aj Martinovi sa krúti hlava, bolia ho ruky aj nohy, tečie mu z nosa a slabý je. Taký slabý (starká hovorí „ako mucha“), že ho aj sestra premôže jednou rukou. Fúúúj a hanba! Hlavne však otrava. Vtedy sa mu celý veľký svet scvrkne do malého svetíka detskej izby. Navyše všetko, na čo sa tešil, že zažije (zajtra mali ísť na výstavu do Turčianskej galérie!), zalezie buď pod posteľ, alebo spolu s ním pod ťažkú perinu. – Martinko, chlapče, daj si šálku teplého čaju! – privráva sa mu starká Veronika a on ju ledva vníma. Ba ju aj veľmi zle vidí slziacimi očami. Pridala sa (kde tá chyba, keď je najhoršie!) horúčka. Chlipne si lipového čaju s medom a zaspáva. Nie je to obyčajný spánok, ale skôr mdloby. Stále ho čosi ťaží, buntoší, ani nevie, či spí, a či bdie...

Klop, klop, klop! Pootvorí jedno oko. Uprostred izby sa hojdá veľký drevený konik. Na chrbte však nenesie jazdca, ale trónia tam

hodiny...

Strhne sa. Odkiaľ si sa objavil druhý kôň. Oveľa väčší a živý, na ňom svätý Martin a ženu sa priamo na nešťastného Martina a sypú sneh, ktorý chlapca zadúša...

– Pomoc, pomáhajte mi, zadusím sa, horúci sneh! – blúzni Martin vo vysokej horúčke.

Vtedy doma pomáhajú všetci. Starká varí čaj, mama balí Martina do mokrej plachty, starký praží z cukru karamel, Martina nosí deky a otec

upravuje prepotený vankúš pod hlavou.

– Martin, Martinko! – z ťaživých snov ho preberá mamin hlas a príjemný dotyk jej ruky na čele.

– Tak čo, už je lepšie, maród?

– prihovára sa mu aj starký a ponad plece mu nakúkajú sestra so starkou.

– Oj, lepšie, veru lepšie, už ma ani človek tak nebolí, ale keby ste vedeli, čo sa mi snívalo...

– Asi to nebolo nič príjemné, kričal si a hádzal si sa, celou silou som ťa musel držať. Ale to nám porozprávaš potom, máš návštevu, – pridáva sa aj otec a postŕkuje k posteli návštevníka.

– Kubo! – radostne víta Martin kamaráta. Toto potreb val azda viac ako akékoľvek iné lieky. Dobrého kamoša!

– Ahoj! – prehodí Kubo a vidno, že naňho je tam priveľa ľudí.

Vidí to aj Martinov otec a nenápadne všetkých posúva von z izby.

– A keby ste niečo potrebovali, dobehni Kubko, sme vedľa v obývačke...

Chlapci ostali sami a hneď im je voľnejšie.

– No, ako, povedz, kedy prídeš do školy?!

– To ešte neviem, ale, radšej povedz, ako bolo v tej galérii, tešil som sa.

– Človeče, to by bolo pre teba, keď tak rád kreslíš a maľuješ! Toľko pekných obrazov. A nie v tablete a v počítači, ale priamo na stene, pred očami... Chytať však nesmieš!

– To predsa viem! A obrazy ktorých maliarov si videl...

– Benku, Bazovského, Fullu a mnohých ďalších, však?! – ku chlapcom

sa pridala Martinov otec, ani si nevšimli. To im však nevedí, bude to chlpská schôdzka. – Máte pravdu, ale viete, že skôr ako

galéria tam bolo niečo úplne iné?! – nedá sa zaskočiť Kubo.

– Viem, bol to Župný dom a mocní páni odtiaľ rozhodovali o celej Turčianskej župe...

– Maťo, tak nám hovorili aj v galérii a ešte sme dostali aj úlohu. Ako šitú pre teba...

– Rýchlo povedz, nenaťahuj!

– Pani učiteľka nám kázala namaľovať niečo o Turčianskej galérii.

– Môžu byť aj maliari, aj obrazy, aj župní páni...

– Môžu, môžu, len už príď do školy a dones!

Chlapci sa rozlúčili, Martin si vypýtal výkres farebné ceruzky a pustil sa do diela. Maliara na oknách vystriedal maliar v posteli.

Aj Vy, detski čitatelia MESTSKÝCH NOVÍN, môžete namaľovať obrázky hovoriace o Martinovom príbehu a či o Turčianskej galérii v Martine. Najlepšie budú súčasťou ďalšej časti nášho seriálu už v marci. Dnešnú časť sme ilustrovali dielkami Andrey Cyprichovej zo 7. B, Jakuba Bašnára a Niny Čarňovej zo 9. B (ktorých viedla Mgr. Dana Labudová, učiteľka slovenského jazyka a výtvarnej výchovy) zo ZŠ J. Valaš'ana-Dolinského v Priekope. Pridať sa môže ktorákoľvek martinská ZŠ! Práce posielajte na adresu redakcia@mestskenoviny.sk alebo po telefonickej dohode (0948 952 125) doneste na adresu redakcie, ktorú nájdete v tiráži. Vopred sa tešíme!

Spoločnosť s dlhoročnou pôsobnosťou na trhu prijme do riadneho pracovného pomeru zamestnancov na pozície:

- **OBSLUHA TROJ-A PÄTOSÉHO FRÉZOVACIEHO CNC CENTRA**
- **OBSLUHA SÚSTRUŽNÍCKEHO CENTRA**

POŽADUJEME

- *vyučení v danej profesii a prax minimálne 3 roky*
- *znalosť čítania výkresovej dokumentácie*
- *zmysel pre kusovú a malosériovú výrobu*
- *zodpovednosť a vysoká kvalita práce*

PONÚKAME

- výhody v rámci vnútorného motivačného systému spoločnosti
- možnosť odborného rastu a ďalšieho vzdelávania
- práca v príjemnom kolektíve a dobrom pracovnom prostredí
- mzda podľa schopností a výsledkov od 600 do 1100 eur

VAŠE ŽIADOSTI POSIELAJTE NA ADRESU

Viena international, s.r.o., Personálne oddelenie
Kráčiny 2, 036 01 Martin, T: 043 / 4200 104, E: kovac@viena.sk

Oslovíme iba tých záujemcov, ktorí splnia požadované kritériá.

**DVA NAJVÄČŠIE
APARTMÁNY
V MESTE PRE
ŠTYRI OSOBY
140m²
89,90 € / noc**

WWW.VILLALADOVEN.SK

🔍 HĽADÁME ŠIKOVNÉ ŽENY DO TÍMU

RUČNÉ BALENIE POHĽADNÍC

PRÁCA NA PRACOVNÚ ZMLUVU

PRÁCA NA 2 ZMENY

MZDA 500 € MESAČNE

BENEFIT - DOCHÁDZKOVÝ BONUS

**FRANCESCA
CREATION**

pam@francesca.sk
0905 475 516
0915 801 762

Výnimočná príležitosť umiestniť Vaše dieťa do MŠ!

Centrum pre rodinu a rozvoj osobnosti Martin, OZ

Od 1. októbra 2018 sme otvorili nové

Centrum pre flexibilnú starostlivosť o deti v predškolskom veku

Prednosti:

- deti vo veku 3-6 rokov
- nástup **ihneď** a **priebežne** počas roka
- prispôbenie otváracích hodín potrebám rodičov
- **malý kolektív** (max. 13) detí
- rodinné prostredie, láskyplné prijatie,
- podpora samostatnosti detí a individuálny prístup

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje. www.esf.gov.sk, www.ia.gov.sk

Informácie a prihlášky:

Martin, Hečkova 9, 0905 945 901, 0905 720 717, e-mail: msakoumamy@gmail.com

STEFE

Poznáte Martin? Otestujte sa!

Poznávame svoje mesto :) Máme tu vyhodnotenie 12. vydania našej rubriky. Zás bolo o niečo viac ťažké, lebo súťažiacich bolo menej, ale to nič. J Hlavne, že sme sa zas niečo spoločne dozvedeli. J.

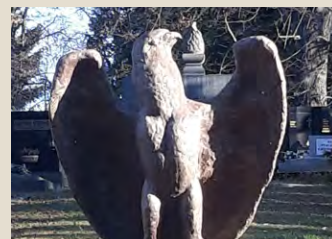
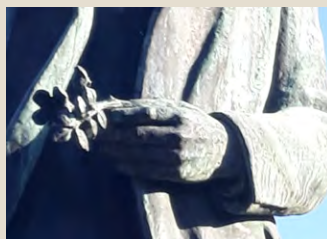
VYHODNOTENIE DVANÁSTEHO KOLA

Správne odpovede:

1. Ruka s kytičkou (byliniek) je fragment-motív zo sochy kňaza, etnografa, historika, archeológa... a zakladateľa prvého Slovenského národného múzea Andreja Kmeťa, ktorej autorom bol martinský umelec prof. Fraňo Štefunko a ktorá stojí na jednej z terás pod II. budovou Slovenského národného múzea.

2. Soška sokola je fragment-motív z náhrobku jedného z najvýznamnejších starostov Martina, priekopníka sokolského hnutia a hasičstva v Martine Igora Thurzu, stojí na Národnom cintoríne.

Z úspešných riešiteľov testu sme vyžrebovali 3 výhercov – knihy o Martine vyhrávajú: Eva Preisová, Zuzana Gregorová a Kamil Korecz. Knihy si môžu vyzdvihnúť v redakcii MESTSKÝCH NOVÍN (penzión Ľadoveň, Michaelliho ul. 4, Ľadoveň).

NOVÝ TEST Č. 13:

1) Pripomenieme si udalosť, ktorá sa odohrala 16. a 17. januára 1849 pri Turčeku. Pred 170 rokmi na tomto mieste zvidli slovenskí dobrovoľníci pod vedením J. M. Hurbana po boku cisárskeho vojska bitku proti

maďarským vojskám. Pri tejto bitke zahynulo 74 vojakov. Na mieste bojiska sa týči pamätník na túto udalosť. Iný pamätník resp. pamätný dom k týmto revolučným rokom 1848 až 1849 sa nachádzal aj v Martine. V ňom prekúvali kosy na zbrane turčianskym dobrovoľníkom. Nás zaujíma, ako sa volala táto kovárska vyhňa a kde stála.

Nápoveda: Podobná bola aj v Priekope, ale tu ide o Martin (resp. o kedysi samostatnú obec v tesnom susedstve Martina)

2) Na fotografii je lipa pred domom rodiny Ivaškocov v Jahodníkoch. Túto lipu zasadil Ján Ivaška pri príležitosti jednej udalosti z polovice 19. storočia. Nás zaujíma pri akej príležitosti ju

zasadil a ako sa táto lipa – pamätný strom – volala.

Malá nápoveda: Ak ste dobre čítali dnešné vydanie MN, netreba vám napovedať.

Obe odpovede pošlite mailom na adresu: redakcia@mestskenoviny.sk alebo poštou na adr.: MESTSKÉ NOVINY, Michaelliho 3933/4, 036 01 Martin do 20. januára. Troch vyžrebovaných úspešných riešiteľov odmeníme knihami o Martine.

Rubriku pripravuje: Igor Dobrovoľný a Michal Beňadik, foto: archív Ľ. Pavlišovej, SNK – Literárny archív a (mbk)

Ohlasy a komentáre

1. Andrej Kmeť bol polyhistor a zasiahol do mnohých vedných oblastí. Jednou z nich bola aj botanika, pričom v múzeu zanechal pozoruhodný, rozsahom stále neprekonaný botanický herbár. Kytička byliniek v ľavej ruke symbolizuje jeho záujem o túto vednú disciplínu.

2. Soška sokola na pomníku patrí Igorovi Thurzovi. Autorom jeho náhrobku je Fraňo Štefunko (1933) a vyrobil ho Alfréd Fröhlich v Martine. Igor Thurzo bol v závere svojho života v rokoch 1922-1926 starostom mesta Martin. Počas jeho funkčného obdobia vzniklo v Martine množstvo nových ulíc a niektoré verejné budovy. Mal mnoho významných funkcií v rámci celého Slovenska, bol predsedom Zväzu

slovenských miest a obcí, funkcionárom Tatrabanky, martinskej celulózky, MS a ďalších hospodárskych i kultúrnych organizácií. Od roku 1910 viedol v Martine vlastnú kachliarsku dielňu až do roku 1920. V tom čase vyrábala kachľové pece a sporáky najlepšej kvality! Plastika sokola na hrobke symbolizuje Thurzovu činnosť v telovýchovnej organizácii Sokol. Je zaujímavé, že v Monografii „Ďuriška, Z., 2007: Národný cintorín v Martine“ predmetná plastika chýba a je tam len jej podstavec. Zrejme v tom čase bola v oprave. Vlado Straka (mbk)

Jubilujúce Jahodníky (1258 - 2018)

V roku 2018 jedna z mestských častí Martina v tichosti „oslávila“ okrúhle výročie prvej písomnej zmienky - 760 rokov. Mestskú časť Jahodníky dnes, najmä mladšia generácia, vnímame skôr už len ako panelové sídlisko. A predsa ešte v 70. rokoch minulého storočia Jahodníky svojou zástavbou predstavovali významnú samostatnú osadu vidieckeho rázu. Osada Jahodníky bola k Turč. Sv. Martinu pripojená v roku 1919. Od tohto roku začali Jahodníky písať s mestom Martin spoločnú históriu. Okrúhle jubileum Jahodník si pripomenieme pripravovanou knihou Jahodníky – história zemianskej obce a tiež aj na stránkach MESTSKÝCH NOVÍN.

Jahodníky v listinách

Prvou dochovanou písomnou zmienkou o Jahodníkoch je listina panovníka Bela IV. z polovice 13. storočia, z roku 1258. V nej sa riešil spor medzi Martinom a členmi rodov Ivanka z Ivanky a Tomáša z Tomčian. Na spoločnej hranici sa spomína sused „villa Bistricha“ (Jahodníky). V listine z roku 1284 sa spomína, že za viaceré zásluhy pre kráľovský dvor panovník Ladislav IV. daroval Vavrincovi, synovi Kozmasa, časť kráľovského majetku, čiže Malú Bystricu (Kuzbyzterche) ležiacu na pravom brehu rieky Turiec. V roku 1315 magister Donč daroval farnosti Sv. Martina pôdu - Riadok, kde sa ohraničenie chotára v listine vzťahuje na územie od Riadku až k Jahodníkom, k rieke Turcu a k Bystričke. V listine z roku 1364 sa spomína ako „Kis Bistercze alias Jahodnyk“ a v roku 1391 pisár Turčianskeho registra zapísal donáciu panovníka Ladislava IV. ako „dedinu Malá Bystrica iným menom

Jahodník“.

Týmto názvom boli Jahodníky známe počas celého stredoveku.

Čriepky z Jahodník

Po smrti dedičov komesa Vavrince sa Jahodníky dostali do rúk Ladislava Necpalského. Jeho dcéra sa vydala za Štefana Pangráca, ktorému patril hrad Blatnica. Tak sa dostali i Jahodníky do panstva Blatnice.

Neskôr,

tak ako sa striedali feudáli na hrade Blatnica, tak sa striedali aj páni v Jahodníkoch.

V 16. storočí sa dostali do rúk Révaiovcov, v čase keď kráľ Ferdinand daroval hrad Blatnicu Františkovi Révaiovi. Pri delení turčianskych majetkov sa dostali Jahodníky do trebstovskej línie Révaiovcov. V tom období je aj známy richtár Jahodník, ktorým bol Juraj Spiško.

Z portálneho súpisu Jahodník z roku 1557 sa dozvedáme, že sa v tejto osade traja želiari zaoberali remeselnou výrobou. Išlo o debnára, kováča a obuvníka. Až v roku 1709 nachádzame v Jahodníkoch krajčira, kováča, mlynára, čizmára a klobučníka. Obyvatelia Jahodník sa však zaoberali najmä poľnohospodárstvom.

Udalosti roku 1848

Revolučný rok 1848 a aj bitku pri Turčeku v januári 1849 necháme dnes trochu bokom. Pripomenieme si ale Zákon o zrušení poddanstva. Práve na pamiatku vydania tohto

Gustáv Ivaška pri pamätnej „ivaškovej“ lipy („Lipe slobody“)

zákona Ján Ivaška pri svojom dome zasadil lipu - pamätník slobody. Tá, skoro poldruha storočia, pripomínala Jahodničanom, a nie len im, pamiatku na túto udalosť. Keď si vnuk Jána Ivašku, Gustáv neskôr stavil nový dom, posunul ho o niekoľko metrov do dvora, aby lipu nemusel vyrúbať, ale naopak zachovať pre ďalšie generácie. Lipa prežila aj asanáciu celej malebnej vidieckej osady bohatej na udalosti a históriu. Žiaľ, neprežila aroganciu ľudí 20. storočia, ktorí prispeli k jej skorému skonu. Miesto, na ktorom pamätná lipa stála, by si zaslúžilo aspoň malú spomienkovú tabuľku.

Autor: Igor Dobrovolný

foto: Eubica Pavlišová

a archív SNK Martin - Literárny archív

Združenie Brána Turca / Hemibos Ante Portas a autori knižnej publikácie Michal Beňadik a Igor Dobrovolný, v spolupráci s penziónom Ladoveň za mediálnej spolupráce MESTSKÝCH NOVÍN, pripravujú k spomínanému výročiu Jahodník niekoľko sprievodných akcií. Jednou z nich je aj výstava unikátnych fotografií, ktorá bude sprístupnená pri uvedení knihy Jahodníky - história zemianskej obce do života.

Pokračovanie zo strany č.1

Zmeny sa dotknú 18 lokalít

Okrem Eliášova (kde ide o stav), ide v ostatných lokalitách o zmenu funkcie. Z návrhu riešenia bola vylúčená lokalita na začiatku Ul. J. Kráľa a tým bola vylúčená výstavba na mieste, kde stála židovská synagóga a cintorín. Podobne má byť vylúčená výstavba aj v lokalite Belejovej lúky a Ráztoky v Priekope, čo sú chránené prírodné lokality. Z návrhu na riešenie bola

vylúčená aj lokalita pri Fatre a zostáva jej tak status polyfunkčnej plochy s podielom zelene a občianskej vybavenosti s možnosťou výstavby budov a iných objektov. Sporné územie Bukovín sa má riešiť (vzhlľadom na zosuvné územia a svahové deformácie) až po inžiniersko-geologickom prieskume, ktorý ukáže, ktoré plochy je možné určiť pre výstavbu. Zastupiteľstvo schválilo v tomto rozhodnutí aj zaradenie nemocnice budúcnosti na Malej hore vrátane dopravnej a technickej infraštruktúry a mestského športového areálu Pltníky medzi verejnoprospešné stavby. (mbk)

Neštandardná zima, neštandardné opatrenia

Ešte sa ani neskončila a už vidíme, čo prináša ako následok. Priekopa nie je výnimkou, ale vidno to v podstate v každej časti, v celom meste – to sú neskutočne veľké výtlky napr. na Ul. J. Martáka a inde. My o nich vieme, niečo sa snažíme opraviť ešte počas zimy, ale tie významnejšie opravy dôjde až po skončení zimnej údržby – a to býva každoročne 15. marca. Potom budeme zas riešiť typické problémy po zime – lebo používanie posypovej soli, bez ktorej si nevieme údržbu ciest predstaviť a tešíme sa, že jazdíme a chodíme po asfalte, nie po zľadovatenej vozovke, ale na druhej strane tým trpí ten živíčný kryt. Ten je značne zdevastovaný v každej ulici a na chodníkoch, samozrejme, tiež. Má to aj tienistú stránku, to si musíme povedať. Bez soli sa to robiť nedá, vidíme, ako vyzerali a doteraz vyzerajú Vrútky bez posýpania soľou.

K zimnej údržbe chcem podotknúť ešte jednu vec – tým, že zima bola po rokoch, čo sa týka spádu snehu, najsilnejšia, museli sme pristúpiť v celom meste, aj v Priekope, buď k odvozu snehu z niektorých ulíc, kde už bolo tesno, alebo sme haldy snehu roztláčali ťažkou technikou do voľných priestranstiev, aby sme uvoľnili vozovky. Spomeniem len niektoré – na Kolónii hviezda kvôli autobusovej doprave, ktorá mala problém vyhnúť sa ostatným vozidlám, na Zelenej a ďalších – Priekopskej, Volgogradskej, Šikuru a ďalších v kolóniách, aby sme ľuďom zvýšili komfort. Po zamrznutí s tým bol totiž veľký problém.

Kde bol najväčší problém, tam sme sneh vyvážali preč. To sme roky nerobili, ale muselo sa k tomu prikrčiť. Začali sme s tým na pešej zóne, vozili sme z nej sneh k mestskému cintorínu, ale aj v Priekope napr. do SIM-u.

Peter Kašuba, predseda VMČ Priekopa

Na mieste synagógy sa stavať nebude

Zastupiteľstvo schválilo 31. januára o.i. zmeny a doplnky Územného plánu mesta.

Jedným z dlhšie diskutovaných bodov bol zámer výstavby pri vstupe na Ul. J. Kráľa od Sklabinskej ulice, prsne v mieste, kde od konca 70. rokov minulého storočia stála neologická židovská synagóga z r. 1875 a židovský cintorín. Poslanci hlasovali o tomto zámere už v septembri 2018 a nepodporili ho, proti nemu smerovala aj občianska petícia s 322 podpismi. Nezastavať toto územie odporučil aj Krajský

pamiatkový rad v Žiline. Ostro protestovala aj Židovská náboženská obec, ktorej predseda Pavel Frankl to komentoval: „Podľa našej tradície sú nové stavby nesúvisiace s našou komunitou na takýchto pozemkoch zásadne neakceptovateľné. Pred viac ako 20 rokmi bola uzavretá dohoda medzi predstaviteľmi našej komunity a mestom Martin o využívaní a správe dvoch židovských cintorínov v Martine a pozemku pod bývalou synagógou, zbúranou pred cca 40 rokmi. Podľa tejto dohody pozemok bývalého starého cintorína a pozemok pod bývalou synagógou mali zostať ako pamätné miesta v majetku mesta Martin. Je pre nás nepochopiteľné, že pozemok pod bývalou synagógou bol predaný a teraz má dokonca dôjsť k zmene územného plánu čo jasne smeruje k výstavbe objektu na tomto pozemku. Máme indicie, že na časti tohto pozemku sa nachádzajú kostrové pozostatky, čo znamená, že v dávnej minulosti sa tu

aj pochovávalo. “ Podobné, v niektorých prípadoch ešte ostrejšie stanovisko vyjadrilo v pripomienkach k zmenám Územného plánu skoro 200 občanov, ktorí upozornili aj na fakt, že v hre je aj chránený pohľad na vstup do Národného cintorína ako národnej kultúrnej pamiatky, a to napriek tomu, že v minulosti došlo k predaju dotknutých parciel z majetku mesta.

Útvar hlavného architekta tieto pripomienky akceptoval a zastupiteľstvo schválilo vyňatie uvedených parciel z riešenia, čo znamená, že podľa platného Územného plánu v znení jeho doplnkov a zmien sa na mieste bývalej synagógy nemôže stavať.

Autor a foto: (mk) a archív

V predĺžení priechodu pre chodcov je parcela, na ktorej stála synagoga. Jaseň vľavo stál kedysi pred ňou (viď foto hore.)

„Rytieri“ prekonal prvú prekážku na ceste k cieľu

Prvý gól Martinčanov v aktuálnom play-off strelil František Poliaček. Foto: chir

Hokejisti HK Martin vo štvrtfinále play-off 1. ligy splnili úlohu favorita a vyradili mužstvo HC Bratislava. „Rytieri“ vyhrali túto sériu 3:0 na zápasy (doma 5:1 a 3:2, vonku 4:3).

V psychicky veľmi náročnom otváracom zápase sa chlieb zlomil po štvrtom góle domácich z hokejky 19-ročného útočníka Martina Barta:

„Na začiatku bolo trochu cítiť nervozitu, ale postupne z nás opadla a hralo sa nám dobre. Fanúšikovia boli neskutoční, priam famózni. Som rád, že my, mladí zo štvrtej formácie, môžeme toľko času stráviť na ľade. Veľmi si vážime pomoc od starších hráčov, ktorí nám odovzdávajú skúsenosti.“ V druhom dueli „rytieri“ ukázali charakter a hokejové srdce. Po dvoch tretinách prehrávali 1:2, ale skóre otočili vo svoj prospech. Víťazný gól dal 177 sekúnd pred tretím klaksonom obranca Marek Pacalaj: „Trochu sme sa v koncovke trápili, ale napokon to vyšlo. Som šťastný, že som v presilovke trafil do čierneho.“ Turčania zvládli aj posledný krok. V Bratislave síce v polovici zápasu prehrávali 1:3, ale napokon zabrali, vyrovnali dve sekundy pred koncom druhej tretiny, a potom v tretej časti premenili postupový mečbal. Víťazný gól strelil v 49. min 19-ročný útočník Adam Paulíny:

„Je to môj prvý gól v mužskom play-off. Mal som veľkú radosť nielen z toho, že som skóroval, ale najmä z víťazstva. Teraz v semifinále musíme hrať ešte lepšie. Osobne by som bol radšej, keby sme narazili na Dubnicu, nie Topoľčany (v čase uzávierky to nebolo známe – pozn. red.). Pozývam fanúšikov na náš prvý zápas 2. kola, ktorý odohráme na svojom štadióne v pondelok 11. februára“

Andy Novotný dvakrát absolvoval finále play-off

Martinčan Andrej Novotný, prezývaný Andy, má bohaté skúsenosti s play-off, ktorého bol viackrát účastníkom. Tie najpomätnejšie odohral v drese Pardubic.

„V roku 2005 sme sa stali víťazom českej extraligy, keď sme vo finále zdolali Zlín 4:0 na zápasy. Bol to veľkolepý zážitok. Predtým v roku 2003 sme mali majstrovský titul na dosah, ale prekázol nám pomedzi prsty. V siedmom rozhodujúcom stretnutí finále sa nám lepila smola na hokejky a podľahli sme Slavii Praha 0:1. Obe moje finálové účasti ma obohatili, bola to obrovská skúsenosť.“ Andrej Novotný takmer celú svoju kariéru účinkoval v Česku, zahrál si aj v slovenskej reprezentácii a korčuľu na klince zavesil doma v Turci po sezóne 2013/2014. Ako sa pozerá na súčasný HK Martin? „Páči sa mi filozofia klubu vychovávať

vlastných hráčov pre potreby áčka. Dávať šancu svojim odchovancom a talentom, s takou koncepciou sa stotožňujem. Mladíci sa za dôveru odvdávajú dobrými výkonmi. Svoj potenciál ukázali aj v 1. kole play-off. Stále síce iba zbierajú skúsenosti z mužského hokeja, na druhej strane, nie sú zatážení psychickou ťarchou a majú obrovskú chuť niečo dokázať. Mužstvo je však dobre vyvážené, sú v ňou aj skúsení hráči, na ktorých je spoľahnutie. Veľkou devízou sú naši skvelí fanúšikovia. „Rytierom“ držím palce, aby boli úspešní aj v ďalšej fáze vyradovacej časti. Play-off je špecifická súťaž. Jazýčkom na váhach bude momentálna forma a psychická pohoda. Finále Michalovce vs. Martin by ma potešilo,“ poznamenal Andrej Novotný (syn mu chytá za piatokov MHA), ktorý momentálne nepôsobí v hokeji, ale do budúcnosti nevyklučuje.

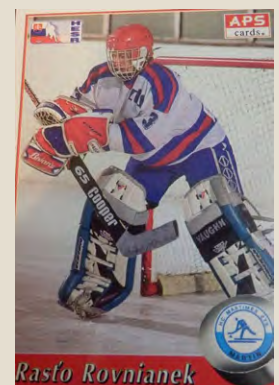
Blíži sa 25. výročie historického bronzu

Hokejisti Martina sa po prvý raz do najvyššej súťaže dostali pred sezónou 1993/1994 po reorganizácii športu, ktorá súvisela so vznikom samostatnej Slovenskej republiky. A hneď pri svojej prvej účasti v extralige dosiahli historický úspech.

V apríli tohto roku môže martinský hokej oslavovať 25. výročie zisku bronzových medailí, o ktoré sa pričínili – brankári: Rovnianek, Brňo, obrancovia: Stolárik, Hušek, Babka, Klůch, Glonec, Buzaši, Bizoň, Hodoň, P. Krecháč, Hriňa, útočníci: Uharček, Onreička, Török, Bartoš, Chudý, Hanzal, Regec, Konečný, Král, Fedor, Zlocha, M. Böhme, I. Krecháč, Mihula, Somík, tréneri: Ján Hegyi, Ján Frolo. Hráči HC Martimex ZTS Martin postúpili do štvorčlenného play-off zo 4. miesta po základnej časti, v semifinále podľahli neskoršiemu majstrovi Dukle Trenčín 1:3 na zápasy, ale potom v sérii o bronz (hrala sa len na dve víťazstvá) spôsobili senzáciu a nachytali na hruškách Slovan Bratislava. Spomína na to priamy aktér v martinskej bránke Rastislav Rovnianek: „Mali sme mužstvo zložené prevažne z martinských odchovancov (až 15 hráčov z vlastnej liahne – pozn. red.).

Spočiatku nám trvalo, kým sme sa v súťaži udomácnili, ale postupne sme dokázali držať krok aj s pravidelnými účastníkmi bývalej československej ligy (Trenčín, Košice, Bratislava). Slovan bol v sérii o 3. miesto jasným favoritom, čo potvrdil domácim triumfom v prvom zápase. Ďalší duel bol v Martine, v ktorom sme vyhrali 4:1. Rozhodujúci súboj sa uskutočnil znovu v Bratislave. Hoci sme počas neho prehrávali už 1:3, nakoniec Robo Král rozhodol gólom v predĺžení o našom víťazstve 4:3. Bol to veľký zážitok vybojovať si bronzové medaily v jame ľavovej. Martin celkovo získal bronz len dvakrát, ešte sa to podarilo v sezóne 2009/2010. Lenže, vtedy sa o 3. miesto nehralo, ale pripadlo to lepšie postavenému mužstvu po základnej časti.“

Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

Ako sú na tom martinskí ochrancovia svätyne?

Zľava Pavol Maťovčík (U17, ročník 2002), tréner brankárov Marián Richter a Daniel Ďuris (U16).

Marián Richter pôsobí v martinskom hokeji ako tréner brankárov, ktorý zastrešuje gólmánov od žiakov až po mužské áčko. Koncom januára sa zúčastnil reprezentačného kempu brankárov, na ktorom sa predstavili aj mládežnícki gólmáni MHA Martin.

Na čo bolo zamerané toto sústredenie?

Tento brankársky kemp trval tri dni, konal sa v Topolčanoch a predstavilo sa na ňom spolu 29 gólmánov z celého Slovenska, ktorým sa celkovo venovalo desať trénerov brankárov vrátane mňa. Pozitívom bolo, že sme si mohli zmapovať väčší počet brankárov, zaznamenať ich progres, aký urobili, mohli sme ich porovnávať. Hlavným cieľom projektu je to, aby aj vďaka týmto akciám mohli napredovať, zveľaďovať svoj talent a zlepšovať sa vo svojom remesle. Po prvý raz v histórii MHA Martin sa stalo, že sme na reprezentačnom zraze brankárov mali v každej kategórii (U14, U15, U16 a U17) svojho gólmána. MHA Martin mal najpočetnejšie zastúpenie spomedzi všetkých zúčastnených klubov, čo o niečom svedčí. Konkrétne to bol v kategórii starší žiaci (U14) Dominik Botka, v kategórii kadeti (U15) Max Lednický a v ďalších dvoch kategóriách Daniel Ďuris (U16) a Pavol Maťovčík (U17).

„V MHA Martin je dobre nastavený systém vo výchove talentov, práca trénerov prináša ovocie.“

Kto je iniciátorom projektu?

Ide o podstatu o vzdelávací program, aby sme my, tréneri, nastolili jednotnú metódu vo výchove brankárskych talentov. Iniciátorom je Ján Lašák, ktorého považujem za veľkú osobnosť. Ako tréner síce iba začína, ale v bránke toho dokázal veľmi veľa. Koniec-koncov, iba on sa z brankárov môže pochváliť kompletnou medailovou zbierkou z majstrovstiev sveta v drese Slovenska (zlato na MS 2002, striebro na MS 2000, bronz na MS 2003). Keď nastúpil do funkcie reprezentačného trénera brankárov, začal spájať trénerskú komunitu gólmánov. Od nášho prvého stretnutia som s ním v pravidelnom kontakte. Martinský klub navštívil ako jeden z prvých, pozrel si, ako to robíme, poradil niečo a odvtedy si vymieňame názory i skúsenosti. Projekt sa sústreďuje hlavne na kategórie U15, U16 a U17, ale snažíme sa sledovať už aj U14. V tejto kategórii bol teraz na kempu

z nášho klubu Dominik Botka, ale na ďalší zraz (uskutoční sa v D. Kubíne) dostane príležitosť Alexej Kanas.

Čím to je, že v Martine sa darí vychovávať šikovných brankárov?

Za tých dvanásť rokov, čo sa tejto činnosti venujem (začínal som u žiakov a prešiel som všetkými kategóriami), môžem povedať, že máme dobre nastavený systém vo výchove talentov. Snažíme sa robiť svoju prácu dôsledne, najlepšie, ako vieme. Je to dlhodobý proces, ktorý prináša ovocie. V minulosti sa na tom podieľali aj Rasťo Rovnianek, Michal Dzubina, teraz mi pomáhajú Dušan Miklošovič a brankár mužského áčka Branislav Bernát, ktorý starším žiakom (8. ročník) odovzdáva skúsenosti a ktorý je zároveň pre nich vzorom. Máme aj špeciálne brankárske tréningy na ľade a raz týždenne v telocvični. Dôraz kladieme aj na letnú prípravu brankárov. Nakolko ide o špecifický post, brankári absolvujú mesačnú prípravu so svojim tímom, kde naberú všeobecnú kondíciu, a potom sa jeden mesiac venujeme veciam na podporu brankárskeho umenia.

Martinský hokej má svojho brankára aj v reprezentácii do 18 a 20 rokov v podobe Samuela Hlavaja, ktorý po MS 20 ostal v Amerike...

Samuel Hlavaj vlani absolvoval MS 18 v Rusku, potom na prelome rokov 2018 a 2019 chytil za Slovensko na MS 20 v Kanade, ale keďže stále má ešte len 17 rokov, môže štartovať aj na tohtoročných MS 18 vo Švédsku (apríl). Je to vysoký brankár (190 cm), ktorý spadá do aktuálneho moderného trendu, aký sa v súčasnosti v bránke preferuje. Nižší brankári to majú ťažšie, ale somatotyp nie je jediný faktor, ktorý rozhoduje o tom, kto je úspešný a kto nie. Napríklad v tíme NHL Nashville Predators sa presadzuje Fín Juuse Saros (180 cm).

„Dúfam, že brankári HK Martin budú základným kameňom úspechu v play-off 1. hokejovej ligy.“

V Martine si pamätáme časy, keď fanúšikov počas zápasu potešili parádičkami Rasťo Rovnianek. Nielenže to bol vynikajúci brankár, ale aj šoumen, ktorý dokázal divákov dostať do varu. Dnes to nevidíme...

Braňo Bernát je takisto trochu šoumen, ale on je ešte mladý brankár (21 rokov), potrebuje dozrieť, aby si niečo také mohol dovoliť. Po zápasoch však fanúšikov zabáva svojimi kotrmelcami na ľade. Som rád, že sa v HK Martin v tejto sezóne tak chytil (do mužského hokeja vstúpil ako 17-ročný v 1. lige) a vybojoval si post brankárskej jednotky.

HK Martin má teraz troch gólmánov, keď k stabilnej dvojici Branislav Bernát a Lukáš Gavalier pribudol Dominik Riečický. Zdá sa, že brankársky post „rytierov“ by nemal byť v play-off slabinou, skôr naopak, nie?

To bol cieľ, prečo vedenie klubu angažovalo Riečického, ktorý mal vlani veľmi vydarené play-off za Prešov. Brankársku otázku máme vyriešenú veľmi dobre. Bernát (odchovanec Martina) v tomto ročníku išiel výkonnostne nahor, vyžaruje z neho pokoj, dá sa na neho spoľahnúť. Gavalier mal smolu, zastavilo ho zranenie, ktoré ovplyvnilo jeho ďalší vývoj. No a posila Riečický ešte viac zvýši na tomto poste konkurenciu. Dúfam, že martinskí brankári, nech už v stretnutiach vyradovacej časti 1. ligy dostane príležitosť hociktorý z tohto tria, budú základným kameňom úspechu „rytierov“ v play-off.

Autor: Ľubomír Chochula

Foto: archív

Športovkyňou roka Gabriela Gajanová, najlepším kolektív starší žiaci MHA Martin

Starší žiaci (ôsmaci) MHA Martin 2018 – horný rad zľava: F. Mrukvia st. (asistent trénera), K. Bučkuliak, D. Nátty, A. Bartakovic, A. Sever, R. Ivan, V. Smolka, I. Thomka, S. Bohunčák, S. Sakál, I. Blaho, A. Vólko, F. Mrukvia ml. (tréner)
Stredný rad zľava: D. Pavlák, M. Lesay, R. Becik, M. Peťko, R. Kubik, Š. Kosturský, A. Siakel, A. Vojtašák, M. Ivan, L. Záborský, R. Kubik (vedúci družstva). Spodný rad: D. Ďuris, M. Lednický. Foto: Igor Píž

Na januárovom zasadnutí mestského zastupiteľstva schválili poslanci návrh športovej komisie na udelenie verejných ocenení mesta Martin najlepším športovcom za rok 2018 v štyroch kategóriách – športovec roka, športový talent, športový kolektív a čestné uznanie za celoživotný prínos pre šport.

V kategórii športovec roka 2018 zvíťazila atlétka Gabriela Gajanová

športový talent vyhral motokrosový pretekár Jaroslav Katriňák ml. a v kategórii športový kolektív skončilo najvyššie družstvo starších žiakov (ôsmaci) MHA Martin, ktorí v marci 2018 získali bronz na majstrovstvách Slovenska. Ďalšie poradie: 2. miesto Tanečný klub DEEP, 3. priečka Tanečný klub Martico New Age. Čestné uznanie za celoživotný prínos pre šport dostanú František Mrukvia (hokej) a Pavel Slouka (atletika).

(4. miesto na MS juniorov v behu na 800 m, účasť na ME dospelých v Berlíne a Európskom pohári juniorov) pred Andrejom Paulíny (bronz na ME do 18 rokov v behu na 1500 m) a triatlonistkou Kristínou Jesenskou (ôsma na ME juniorov v Estónsku). Trénerom všetkých troch je Pavel Slouka. Ďalej ešte budú ocenení: Anika Bolčíková (golf), Natália Šubrtová (lyžovanie, navádzačka), Pavol Kopp (športová streľba), Katarína Kučová (športová streľba), Michaela Balážová (jazdecko), Sophia Christine Lilgová (rádioorientačný beh), Denis Rastislav Mažgút (lyžovanie). V kategórii

Pred 11 rokmi sa narodil „Martinský hokej“

Bolo 24. februára 2008, keď sa na Mateja v mediálnom svete prelomili ľady. Vtedy sa na zimnom štadióne na Podhájí uskutočnil krst nového časopisu pod názvom MARTINSKÝ HOKEJ.

A nebol to hocijaký krst. Udialo sa to pred úvodným buľvarným zápasu 56. kola najvyššej hokejovej

súťaže (extraliga) medzi Martinom a Popradom. Za asistencie vypredaného štadióna (na tribúnach bolo oficiálne 4155 divákov), hráčov oboch mužstiev, trénerov, funkcionárov, rozhodcov a šťavnatých roztlieskavačiek. Ten pocit, keď ste stredobodom pozornosti, stojíte v stredovom kruhu a kapitán Michal Beran

spolu s Jaroslavom Törökom sa na vás rozbehnú, vzápätí prudko zabrzdia, aby takto snehom pokrstili časopis, na to sa nedá zabudnúť. Hoci tento posledný duel pred play-off, do ktorého Martin postúpil, domácim nevyšiel (prehra 2:4), autorom hokejového magazínu (Ľubomír Chochula, Milan Chochula, Milan Ftorek, Igor Píž, Ján Minár a grafička Linda Marčeková), to nezobralo elán. Celkovo sme pripravili a distribuovali šesť vydaní. Vydavateľom bola spoločnosť Media/ST. Nikto nás však nedržal za ručičku, nikto nás nefinancoval, nestál za nami žiadny mecenáš. Všetko sme si museli vybojovať sami, ale bavilo nás to, bol to náš nápad, náš projekt. Samozrejme, klub s nami v určitej miere spolupracoval, čo sme si vždy vážili a oni si vážili našu robotu. Ústretoví voči nám boli aj hráči, tréneri a ďalší. Boli to krásne časy. Škoda, že práve v roku 2009 sa začínala prejavovať

Krst časopisu – Jaroslav Török, Michal Beran a štyria tvorcovia Martinského hokeja. Foto: Igor Píž

svetová ekonomická kríza aj na Slovensku, čo bolo pre tento typ časopisu, ktorý sa nepredával, ale rozdával zadarmo, zničujúce. Za tých 11 rokov sme nazbierali ďalšie skúsenosti, entuziazmus a hokejové srdce nám zostali, chuť pracovať tiež, a tak, ak bude o to záujem, stará zostava, ktorá bola dokonalým team-workom, sa možno dá znovu dohromady a bude skórovať!
Stranu pripravil:
Ľubomír Chochula

SÚŤAŽ O ŠILTOVKU HK MARTIN

Kto je na tejto archívnej snímke fotografa Igora Píža z roku 2008? Prezradíme iba to, že je to hokejista, ktorý hrával za Martin, nie lyžiar. Ak identifikujete jeho meno a pošlete ho do 24. februára na mailovú adresu: redakcia@mestskenoviny.sk, zaradíme vás do zberovania o šiltovku HK Martin.

Motivácia pre žiacke futbalové talenty Fomatu

Jedenástka roka 2018, horný rad zľava: Martin Homola, Milan Ursíny, Ján Dolník, Timotej Špišák, Martin Medek.
Dolný rad zľava: Jakub Holubjak, Jakub Dolník, Oliver Smik, Samuel Chlepko, Damián Rafael Hanek

V telocvični ZŠ s MŠ Hurbanova v stredu 30. januára slávnostne vyhlásili výsledky ankiet Futbalistka roka 2018 (Slávka Cígrová), Talent roka 2018 (Martina Faziková) a Jedenástka roka 2018 žiakov športových futbalových tried tejto školy, ktorí sú zároveň hráčmi MŠK Fomat Martin.

Nomináciu a laureátov schválila trénersko-metodická komisia klubu na základe návrhu trénerov, ale po splnení podmienky, že hráč musí byť žiakom ZŠ s MŠ Hurbanova, nesmie vykazovať zlé študijné výsledky a nemôže mať disciplinárne prehrešky voči školskému poriadku. Všetci ocenení majú potenciál na to, aby z nich v budúcnosti boli kvalitní futbalisti aj v dospelosti. Ak sa budú futbalu venovať s takou vervou ako doteraz, samozrejme, pod odborným vedením kvalifikovaných trénerov, ktorí vo Fomate odvádzajú výbornú prácu, potom to môžu dotiahnuť ďaleko.

Jedenástka roka

- * **Jakub Holubjak** (ročník narodenia 2007, kategória U12) podáva vyrovnané výkony na ihrisku, je silovný a dokáže zobrať zodpovednosť na seba za celý tím.
- * **Jakub Dolník** (roč. 2007, U12) je ako motorová myš, neúnavne behá a spoluhráčom vie naservírovať prihrávku ako na podnose. Ani vtedy, keď sa tímu nedarí, neklesá na duchu a bojuje naplno. Občas sa síce nevie zmestiť do kože, ale to sa hádam časom zmení.
- * **Oliver Smik** (roč. 2006, U13) môže hrať na viacerých postoch, ale najviac ho to ťahá do útoku, kde môže uplatniť svoju rýchlosť a čuch na góly. Vo svojej kategórii patrí k najlepším kanonierom. Najviac obdivuje Cristiana Ronalda.
- * **Samuel Chlepko** (roč. 2006, U13) je technicky zdatný stredopoliar s bojovným srdcom. Je silný na lopte a jedným z lídrov v tejto kategórii. Prospelo mu, že si vstúpil do svedomia a morálno-vôľové vlastnosti už nie sú jeho nedostatkom. Lionel Messi je jeho vzor.
- * **Damián Rafael Hanek** (roč. 2006, U13) je synom bývalého slovenského reprezentanta (Michal Hanek), takže jablko padlo presne pod strom. Je to univerzálny hráč, dokáže alternovať na rôznych pozíciách, ale najčastejšie nastupuje v obrannej formácii, prípadne ako defenzívny záložník. Dobre číta hru a pre svoju kamarátsku povahu je v kolektíve obľúbený. Vzor? Sergio Ramos.
- * **Martin Homola** (roč. 2005, U14) je všestranný hráč, ktorý sa najlepšie cíti na poste defenzívneho záložníka. V prípade potreby nemá problém „operovať“ na hrote útoku. Je silný v hre hlavou, fyzicky dobre pripravený, húževnatý a cieľavedomý. Zaznamenal

výkonnostný progres.
* **Matej Ondruš** (roč. 2005, U14) si, žiaľ, ako jediný nemohol osobne prevziať cenu (z rodinných dôvodov), ale nomináciu v „11“ si zaslúžil. Je to jedna z opôr tímu. Ako stredopoliar hráva s plným nasadením a vyniká v situáciách jeden na jedného.
* **Milan Ursíny** (roč. 2005, U14) nastupuje v zálohe, bojuje odušu, nechýba mu prehľad v hre. Je húževnatý, má veľmi dobrú techniku, pohyb a v osobných súbojoch si počiná

odvážne.

- * **Ján Dolník** (roč. 2005, U15) patrí vekom do kategórie U14, ale už hráva aj za starších. Má výborný prístup k tréningom i zápasom, v ktorých neraz osvedčil svoj gólový inštinkt.
 - * **Timotej Špišák** (roč. 2004, U15) je hráč, ktorého by chcel mať v tíme každý tréner. Je rýchly, dôrazný, použiteľný na viacerých postoch. Kedysi len bránil, ale teraz už aj podporuje ofenzívu, pričom v niektorých dueloch sa predviedol ako klasický útočník.
 - * **Martin Medek** (roč. 2004, U15) urobil v kategórii starší žiaci najväčší herný progres. Syn hokejbalistu hráva v stredovej formácii, má vyváženú ofenzívnu a defenzívnu činnosť, využíva svoj fyzický fond, ale nemá problém ani s technikou.
- Pozn.: Šiesti chlapani obhájili svoje miesto v „11“ – Smik, Homola, Ursíny, Ján Dolník, Špišák a Medek.*

Liaheň talentov

Manažér mládeže MŠK Fomat Marián Turčina je presvedčený o tom, že po zväžení všetkých aspektov vybrali spravodlivo tých najlepších. „Pre naše talenty je to veľká motivácia byť v jedenástke. Myslím si, že v rámci nášho regiónu sme najúspešnejší klub, čo sa týka mládeže. Máme dostatok nádejných hráčov a našimi odchovancami budú navždy aj tí, ktorí po dovŕšení žiackeho veku odišli do iných klubov. Napríklad, vo Fomate začínali svoju futbalovú kariéru súčasní mládežnícki reprezentanti Martin Gomola (MŠK Žilina, SR „17“) a Patrik Myslovič (MŠK Žilina, SR „19“). Teší nás, že záujem detí o futbal rastie. Všetci veríme, že výstavbou štadióna na Pltníkoch sa zlepšia podmienky na futbal a tím prilákame ešte viac detí do klubu.“
MŠK Fomat v roku 2019 oslávi 25 rokov od svojho založenia, na ktorom mal svoj podiel riaditeľ ZŠ s MŠ Hurbanova a člen výkonného výboru MŠK Fomat Pavol Chovaňák. Ten sa poďakoval všetkým, ktorí pomáhajú škole i klubu. „Osobitne sa chcem poďakovať bývalej prednostke mestského úradu Kataríne Katinovej za spoluprácu a dlhoročnú pomoc športovému klubu a našej škole. Verím, že novému vedeniu mesta sa podarí naplniť svoje predstavy aj v športe. Viem, že potrebnú infraštruktúru nemožno vybudovať hneď, ale som presvedčený, že v budúcnosti vyrastie v Martine krásny futbalový štadión, na ktorom sa bude hrať vyššia súťaž a na ktorom budeme môcť v kvalitnejších podmienkach vychovávať talentovaných športovcov,“ povedal po slávnosti Pavol Chovaňák.

Autor, foto: Ľubomír Chochula

Reprezentačný debut si odkrúti na turnaji v Plzni

Brankár Milan Murček ml. je oporou ŠKB Martin

Hokejbalový brankár ŠKB Martin, 29-ročný Milan Murček ml., je mužom na svojom mieste. Aktuálna sezóna je jeho štvrtou v najvyššej súťaži – Slovenskej hokejbalovej extralige (SHbE) – a za toto obdobie nevynechal ani jeden majstrovský zápas. V jesennej časti mal stabilne dobrú formu, čo mu vynieslo pozvánku do reprezentácie.

Ako sa tešíš na svoju reprezentačnú premiéru?

Pred dvoma rokmi som už absolvoval jeden reprezentačný zraz, ale ten sa týkal len tréningov, nie zápasov. Teraz je to iné, nominovali ma do slovenskej reprezentácie na medzištátny turnaj troch krajín, ktorý sa uskutoční 16. až 17. februára v Plzni za účasti domáceho Česka, Slovenska a Švajčiarska. Na tomto podujatí odohráme počas dvoch dní až štyri stretnutia (s každým súperom po dva duely za jeden víkend), čo bude dosť náročné. Keďže v nominácii sme dvaja brankári, vyzerá to tak, že každý z nás odchytá po jednom zápase každý deň. Veľmi sa teším, bude to nová skúsenosť. Ďakujem za dôveru a budem sa snažiť reprezentačných trénerov nesklamať.

Čo podľa teba rozhodlo o tvojej nominácii?

Určite je toho viac, čo brali reprezentační tréneri do úvahy. Nielen to, že Martin zimuje na prvom mieste s najnižším počtom inkasovaných gólov. Myslím si, že moja forma na jeseň bola rozhodujúca pri výbere. Odchytal som všetkých 14 zápasov, v ktorých som celkovo 22-krát vyťahoval loptičku zo svojej bránky. Akurát v úvodnom kole doma s Trincom, v ktorom sme jasne zvíťazili 9:0, som na niekoľko minút prenechal svoje miesto v bránke náhradnému gólmánovi. Takýto priemer inkasovaných gólov na zápas (1,57) som v najvyššej súťaži ešte nemal. Je to, samozrejme, zásluha celého mužstva. Máme veľmi dobre zložený tím, chalani mi veľmi pomáhajú, za čo im patrí vďaka. Toto je zatiaľ moja najlepšia sezóna v kariére. Aj v Diakovej som absolvoval dobré ročníky, ale tam sme nemali potenciál ísť vyššie, až teraz po spojení s Martinom sa v mužstve naakumulovala kvalita, čo sa podpísalo na výsledkoch.

Čo očakávaš od blížiaceho sa turnaja v Plzni?

Budú to zápasy na kvalitatívne vyššej úrovni ako v slovenskej extralige. Koncom minulého roka som videl konfrontáciu medzi Slovenskom a Českom v Žiline. Česi majú v reprezentácii veľa šikovných a pohyblivých hráčov. Dá sa predpokladať, že v domácom prostredí budú hrať nátlakový hokejbal. Podceňiť nemožno ani Švajčiarov, ktorí išli výkonnostne nahor.

Vrcholom tejto sezóny, čo sa týka reprezentácie, budú majstrovstvá sveta v Košiciach (v júni 2019). Je tvojou ambíciou chytať na MS?

Kto by nechcel chytať na svetovom šampionáte? Navyše na Slovensku! Ale to teraz neriešim, chcem podávať také výkony, aby som mal šancu sa udržať v reprezentácii. Keď som po päťročnom pôsobení v hokeji začínal s hokejbalom, čo bolo pred 12 rokmi, ani vo sne mi nenapadlo, že to raz môžem dotiahnuť do národného tímu. No a postupne sa mi to podarilo...

„Nominácia do reprezentácie ma potešila, budem sa snažiť nesklamať dôveru trénerov.“

Tvoj brat Michal je hokejista, hráva v útoku za Detvu. Ty si si vybral brankársky post. Prečo?

Ani sám neviem, prečo, ale od malička ma to ťahalo do bránky. Brankársky post mi vyhovuje. Ako som spomínal, začínal som s hokejom, potom som presedlal na hokejbal, takže môžem porovnať, z pohľadu brankára, oba športy. Kým v hokeji letí puk na gólmána väčšinou priamo, v hokejbale, ak to hráč z diaľky dobre vystrelí, loptička rotuje a počas dráhy letu môže meniť smer, na čo gólmán nemusí správne zareagovať. Rozdiel je aj v pohybe. V hokejbale sa nedá urobiť sklz ako v hokeji, preto to máme ťažšie.

Aké sú tvoje prednosti a naopak?

Myslím si, že mojou silnou stránkou je psychika, čo je pre brankára dosť dôležité. Nič ma len tak ľahko nerozhodí a je to aj moja charakteristická črta. Kde mám rezervy, to nebudem prezrádzať, ale viem, na čom musím popracovať, aby som bol ešte lepší.

Spojenie ŠKB Martin s Diakovou sa vypláca, ale ty si bol na začiatku trochu opatrný. Prečo?

Mal som v hlave veľa otáznikov. Báľ som sa toho, že hráči z Diakovej nebudú dostávať toľko príležitostí v zápasoch, koľko by si zaslúžili, ale boli to zbytočné obavy. Čo sme si dohodli pred sezónou, to sa dodržiava a platí. V Diakovej som bol vyťažený aj po organizačnej stránke, čo teraz odpadlo a môžem sa sústrediť len na svoj výkon. S vedením klubu tesne spolupracujem, pomáhám a som milo prekvapený, ako to funguje.

Mužstvo ŠKB odohralo prvé zápasy v príprave. Ako ich hodnotíš?

V martinskej športovej hale sa uskutočnil turnaj Slovenský pohár s medzinárodnou účasťou (25. až 26. januára), ktorý sme vyhrali. V prvom dueli sme zvíťazili na Trincom 4:1, potom sme zdolali fínsku Hameenlinnu 12:0, porazili sme Kežmarok 9:1, pokorili sme Jokerit 3:2 a remizovali sme s LG Bratislava 2:2. Hodnotím to pozitívne. Výkonmi potešili nielen hráči, od ktorých sa to očakávalo, ale aj najmladší v kádri, s čím boli spokojní aj naši tréneri Peter Petrák a Richard Pobeha.

Zabojuje Martin, slovenský šampión v roku 2016, znovu o majstrovský titul?

Po zimnej prestávke sa kolotoč základnej časti roztočí 23. februára. Radi by sme do play-off vstúpili najhoršie z tretieho miesta, aby sme začínali doma. Máme vysoké ambície, ale najskôr treba zvládnuť 1. kolo vyradovacej časti. Verím, že po skončení hokejovej sezóny nám cieľ pomôžu splniť môj brat Michal, František Poliaček (HK Martin) a bratia Javorkovci z Ružomberka. Posilou na trénerskom poste by mal byť bývalý reprezentačný kouč Jozef Ďuris.

Autor: Eubomír Chochula

Foto: chlr

Hlavný kontrolór mesta sa ujal funkcie

Dušan Chrastina začal od 1. februára vykonávať funkciu hlavného kontrolóra mesta Vrútky, do ktorej ho zvolili poslanci na decembrovom zasadnutí mestského zastupiteľstva. Svojho poslaneckého mandátu sa vzdal o deň skôr.

„Som rád, že som dostal dôveru a znovu som mohol nastúpiť do funkcie hlavného kontrolóra mesta Vrútky, do ktorej som sa vrátil po necelých siedmich rokoch. Je to pre mňa veľká satisfakcia za tú krivdu, keď ma nezákonným postupom odvolali, ale beriem to aj ako veľkú výzvu. Mám dostatočné skúsenosti (aj právne

minimum) zo samosprávy. Po ukončení činnosti hlavného kontrolóra som sa naďalej venoval problematike samosprávy. Najskôr ako člen, potom ako člen správnej rady a revízor Združenia občanov, miest a obcí Slovenska. Chcem svoje skúsenosti uplatniť pri tejto činnosti. Teším sa na túto prácu, ktorú sa budem snažiť vykonávať v súlade s predpismi i nariadeniami. A dúfam, že k spokojnosti všetkých občanov. Budem sa zameriavať na tok financií, čerpanie rozpočtu. Na to, aby finančné prostriedky boli použité efektívne a účelovo. Mám eminenty záujem, aby Vrútky napredovali,“ povedal hlavný

Hlavný kontrolór mesta Vrútky Dušan Chrastina

kontrolór mesta Vrútky Dušan Chrastina.

Autor, foto: Ľubomír Chochula

Významné jubileá teraz i v najbližších rokoch

Vo Feldmanovskej kaviarňi sa písala história

„Výročia si treba pripomínať, lebo mesto nerobí len objem vynaložených investícií do infraštruktúry, ale aj to, ako sa jeho predstavitelia snažia budovať jeho identitu. No a identita mesta, to sú aj jeho dejiny a osobnosti, ktoré šíria a šíria dobré meno za jeho hranicami,“ povedal primátor Vrútok Branislav Zacharides.

V máji 2019 to bude už 110 rokov, ako sa v priestoroch Feldmanovskej kaviarne na Dolných Vrútkach konala ustanovujúca schôdza telovýchovného klubu RTC Vrútky (Ruttikai torna club), ktorého činnosť bola zameraná nielen na futbal, ale aj na atletiku. Za prvého predsedu zvolili Bartolomeja Kvanduka, ktorému sekundovali podpredseda Štefan Darula a tajomník Ernest Tesár.

No a 14. júla 2019 bude 100. výročie založenia Robotníckej telovýchovnej jednoty (RTJ). Jej prvým predsedom sa stal Juraj Šťastný. V roku 1921 sa názov zmenil na Federáciu robotníckych telovýchovných jednôt (FRTJ). Veľké jubileá však budú aj v najbližších rokoch. Napríklad 150. výročie príchodu železnice do Vrútok. Prvý vlak prešiel cez Vrútky po súkromnej Košicko-bohumínskej železnici už koncom roka 1871. Potom 12. augusta 1872 vyrazil z Vrútok do Budapešti prvý vlak po štátnej železnici. Vrútky sa stali významným železničným uzlom, na ich území sa budovala ďalšia železničná infraštruktúra. Železničnú stanicu postavili v roku 1872, keď sa rozhodlo o napojení štátnej železnice na Košicko-bohumínsku železnicu práve vo Vrútkach, v ktorých sa príchodom železnice a pracovných príležitostí rýchlo zvyšoval počet obyvateľov. Výročie bude mať aj vrútocké kúpalisko, ktoré otvárala Alice Masaryková so svojim bratom Janom, ako aj veľké osobnosti (napr. legendárny herec František Zvarík sa narodil 17. júla 1921).

Autor: (Pch)

Poznáte históriu hasičstva?

Zlato pre kolkárky

Hokejbalový turnaj

POZNÁTE VRÚTKY?

Pri požiari Turč. Sv. Martina pomáhali hasiči z Vrútok

Prvé dobrovoľné požiarné zbory vznikali na území Uhorska po zániku cechov roku 1872. Im pripadla aj starostlivosť o požiarnu ochranu v obci. Po tomto roku, po zániku cechov, prešla všetka starostlivosť o požiarnu ochranu pod mestské resp. obecné rady, richtárov a starostov. Vo Vrútkach boli spísané stanovy Vrútockého dobrovoľného hasičského zboru 10. marca 1882. Veliteľom sa stal richtár Leopold Hirsch. Dňa 5. apríla 1882 boli stanovy potvrdené na Ministerstve vnútra v Budapešti a týmto dňom začalo dobrovoľné hasičstvo vo Vrútkach písať svoju oficiálnu históriu.

Nová hasičská strážnica

Požiar 1881

V máji roku 1881 vypukol v Turč. Sv. Martine v dome Michala Bukvu požiar, ktorý po pár hodinách zachvátil celé mesto. Popolom ľahol Kostol Sv. Martina, notariát, malý župný dom aj nový župný dom, Glückstahlov dom, synagóga. Pred požiarom boli uchránené len domy a budovy pri evanjelickom kostole a na Dolumestí. Hasiť požiar prišli hasičské zbory z celého okolia – Sučian, Jahodník, z Bystričky a z Vrútok. Práve Vrútočania prišli na miesto požiaru ako prví. Náčelník žel. stanice na vlastnú zodpovednosť vypravil mimoriadny vlak s hasičmi a hasičskou technikou. Martinčania nezabudli túto udalosť zapísať aj do zápisnice 22. mája 1881 na mestskej rade, kde okrem spísania škôd po požiari bolo zapísané aj poďakovanie náčelníkovi žel. stanice za jeho iniciatívu pri zorganizovaní hasičov a vlaku do Turč. Sv. Martina.

Hasičské zbory po roku 1872

Vo Vrútkach pôsobili až tri hasičské zbory. Jeden pri Hlavných dielňach, druhý pri štátnej železnici a samostatný pri obci. Najmä o obecnom hasičskom zbore sa dozvedáme z hlásení, ktoré podával richtár na slúžnovský úrad, akým technickým vybavením zbor disponoval. V začiatkoch išlo o 5 vodných

Stará hasičská strážnica na Hornej kružnej, asanovaná pred r. 1927

striekačiek, 5 sudov na vodu a 60 rebríkov. Tak sa dozvedáme, že hasičský zbor vo Vrútkach vykonával svoju činnosť ešte pred založením dobrovoľného hasičského zboru.

Organizovaný hasičský zbor

Zakladajúcimi členmi bol okrem richtára Leopolda Hirscha aj Gabriel Ruttaj, Imrich Rutkaj, Adolf Hó, Juraj Mancel, Jozef Hoffmann, Ignác Lang a Herman Mittelmann. Zbor mal v začiatkoch od 30 do 50 členov. Hlavné príjmy na zakúpenie potrebného výstroja pochádzali z obecnej pokladnice vo výške 40 zlatých. Na zakúpenie modernej ručnej striekačky si zbor zobral úver od Martinskej sporiteľne. Ostatné príjmy získal zbor z dobrovoľných zbierok a milodarov. Jedným z finančných darov bol aj dar od obce Turč. Sv. Martin. Možnože práve ako poďakovanie za pomoc pri hasení v roku 1881. Druhú ručnú striekačku dostali Vrútočania darom od baróna Révaia z Turč. Štiavničky.

Pri súpise požiarnej techniky z roku 1890 mali Vrútočania dve moderné dvojkolesové ručné striekačky, 80 vakov na vodu, 40 požiarnických čakanov, rebríky a pod.

Pravidelne sa organizovali cvičenia a prednášky, a v tomto období vzrástol aj počet členov.

Eugen Korda a Eugen Papp

Dve výrazné osobnosti, ktoré sa zapísali do histórie hasičstva vo Vrútkach. Eugen Korda bol vo funkcii náčelníka zboru od roku 1913 až do roku 1933. Za jeho pôsobenia bola postavená nová hasičská strážnica na ulici Homá kružná v roku 1927 a zakúpená automobilová striekačka Škoda 225 v roku 1932. Táto hasičská striekačka svojmu účelu slúžila až do roku 1970. Druhou osobnosťou, počas pôsobenia ktorej zažilo hasičstvo na Vrútkach rozmach, bol Eugen Papp. Prebral žezlo náčelníka po E. Kordovi v roku 1933 a na v tejto funkcii zotrval plných 26 rokov. Po druhej svetovej vojne zasiahli hasičstvo organizačné zmeny. Z dobrovoľných hasičských zborov sa vytvárajú jednotky Československého zväzu požiarnej ochrany. Ale to už je novodobá história hasičstva.

Igor Dobrovoľný

Fotografie: SNK Martin – Literárne múzeum, Hasičská kronika Vrútok

Memoriál Lukáša Jesenského bude za každého počasia

Memoriál Lukáša Jesenského štartuje už 16. februára.
Foto: Rudolf Kralovanský

V sobotu 16. februára sa na ihrisku Komety Vrútky uskutoční 8. ročník tradičného turnaja v hokejbalu. Bude to Memoriál Lukáša Jesenského, bývalého hráča Vrútok i mužstva Stars, ktoré toto podujatie organizuje.

Na turnaj sa prihlásili Stars, Kometa Vrútky (obhajca prvenstva z vlaňajška), L. Mikuláš, Hlboké pri Žiline a tím z Nitra. Začína sa hneď ráno a bude sa hrať systémom každý s každým. Keďže účastníci odohrajú počas jedného dňa až štyri duely, hracia doba v zápase bude 2 x 12 minút. Za víťazstvo v stretnutí si tím pripíše na konto dva body, za remízu jeden. Kto celkovo získa najviac bodov, vyhrá turnaj.

Účastníci dostanú poháre od organizátora, ktorý počas vyhlásenia výsledkov ocení aj najlepšieho hráča a najlepšieho brankára turnaja. Pre zúčastnené mužstvá to môže byť dobrá previerka pred jarnou časťou sezóny (SHbE pokračuje po zimnej prestávke 23. februára, THbE 2. marca).

Kapitán Stars Miroslav Šimka pripomína, že to bude nielen športová, ale aj spomienková akcia na Lukáša Jesenského. „Chceme absolvovať turnaj s čím najväčším počtom hráčov. Naším cieľom v jarnej časti THbE bude postúpiť do play-off. Tento turnaj nám naznačí, ako sme na tom. Podmienky v polovici februára zrejme nebudú najlepšie, ale dúfam, že neudrú veľké mrazy a nebude snehová kalamita, aby sa turnaj mohol uskutočniť na ihrisku Komety Vrútky. Ak by pretrvávalo pre hokejbal nepriaznivé počasie, použijeme plán B (telocvičňa), ale ten zrealizujeme až, keď to bude aktuálne. Turnaj však určite zorganizujeme. Luky bol veľmi dobrý, príjemný, vždy vysmiaty a srdečný chalan, ktorý miloval šport. Okrem hokejbalu sa venoval aj vodnému pólu. Bol obľúbený v kolektíve, bola s ním zábava. Hoci sú to už roky, stále sa nevieme zmieriť s tým, že tu nie je. Veľmi nám chýba. Luky tento svet opustil už ako 19-ročný. Nikdy na neho nezabudneme, preto organizujeme už 8. ročník memoriálu na jeho počesť. Na turnaj pozývam všetkých fanišikov, hlavne tých, ktorí poznali Lukyho. Prídu aj obaja jeho rodičia. Tí sa tohto podujatia zúčastňujú pravidelne. Sú radi, že to robíme, a aj teraz prinesú spomienkové predmety (Lukyho prilbu, v ktorej chytal, dres, fotografie), čo je od nich milé,“ povedal Miroslav Šimka. Jeden z lídrov Komety Vrútky Martin Kolčák dodal: Memoriál Lukáša Jesenského bude aj pre nás dobrou generálkou na súťažné zápasy, ale pôjde o viac ako iba o šport. Bol to aj náš spoluhráč a všetci aktéri si touto formou uctíme jeho pamiatku.“

„Ambíciou viacerých je dostať sa na majstrovstvá sveta“

Tomáš Vidlár (v popredí) počas suchej prípravy. Foto: Martin Kotrha

Dvadsaťosemročného obrancu úradujúceho majstra Slovenska v hokejbalu (Kometa Vrútky) Tomáša Vidlára príjemne prekvapila pozvánka do reprezentácie Slovenska na medzištátny turnaj do Plzne.

Na konte má zatiaľ dva reprezentačné štarty, ktoré v polovici februára proti Česku a Švajčiarsku môže rozšíriť. „Medzinárodný hokej je iný ako ten extraligový. Hrá sa vo vysokom tempe a s enormným

nasadením. Očakávam, že to bude náročné, ale teším sa. Chcem presvedčiť reprezentačných trénerov o oprávnenosti mojej nominácie. Čo sa týka júnových majstrovstiev sveta v Košiciach, ambíciou každého hokejbalistu je na nich štartovať. Je to veľká motivácia. Budem naďalej na seba zodpovedne pracovať, zlepšovať sa, aby som si mohol vypýtať miestenku do reprezentácie na MS.“ Tomáš Vidlár odohral na jeseň osem duelov v najvyššej hokejbalovej súťaži (SHbE) a strelil jeden gól. Keď nastúpil na zápas, bol oporou svojho tímu. „Pred touto sezónou nastali v kádri Komety nejaké zmeny, nevedeli sme, ako sa to prejaví na našej hre a výsledkoch, ale napokon môžeme byť spokojní. Zimujeme na 4. mieste s trojbodovou stratou na lídra, ktorý má však o zápas viac ako my. Či v jarnej časti nadviažeme na minulé sezónu snov, v ktorej sme konečne dosiahli veľký úspech (titul majstra Slovenska), to neviem. Ale radi by sme zabojovali o čo najlepšie umiestnenie v základnej časti a potom boli úspešní aj v play-off. Momentálne trénujeme dvakrát týždenne ako tím (telocvičňa, posilňovňa) a raz individuálne. Keď bude lepšie počasie, vybehneme aj na ihrisko. Chceli by sme si zahrať aj v hale na umelom povrchu na turnaji v Žiline,“ ozrejmil Tomáš Vidlár, ktorý s hokejbalom začal v roku 2004. „Na Slovensku je to amatérsky šport, ktorý musíte mať vo svojom srdci a venovať sa mu s láskou. Inak to nejde. My hráme pre radosť, potešenie.“

V Komete sa aj najväčšie osobnosti vedia vložiť do služieb kolektívu, preto môže tento jednoliaty a súdržný tím úspešne napredovať. Mužstvo ťahá za jeden povraz a má potenciál atakovať najvyššie méty aj na jar 2019.

Stranu pripravil: Ľubomír Chochula

Kolkárky Lokomotívy Vrútky sa stali majsterkami Slovenska

Majsterky Slovenska, kolkárky Vrútok. Zľava: Katarína Ďurčeková, Mária Tomková, Lenka Stasinková a Martina Buckulčíková

Potvrdilo sa, že o titule rozhodnú vzájomné zápasy troch najkvalitnejších tímov. Po remíze s Apollom Bratislava nám z hľadiska sebavedomia, psychiky a pohody veľmi pomohlo víťazstvo v Rakoviciach. Následne v domácom dueli s Podbrezovou už išlo o všetko. Keby sme prehrali, s najväčšou pravdepodobnosťou by sme prišli o možnosť stať sa majsterkami Slovenska. Mali sme trochu obavu, ako sa to skončí, ale dopadlo to veľmi dobre. Psychický tlak sme dokázali uniesť a dôležitosť stretnutia nám nezviazalo ruky. Práve naopak, vyburcovalo nás to k najlepším výkonom v sezóne. Ja, Katka a Lenka sme sa dostali cez 600 bodov, čo je úžasné, ale

O nových majsterkách Slovenska v kolkoch družstiev žien sa rozhodlo 2. februára. Vtedy hráčky Lokomotívy Vrútky zdolali vo svojej kolkárni v 13. extraligovom kole obhajcu trofeje Podbrezovú, čím si vybojovali svoj historicky prvý titul.

Majstrovská tajnička sa rozlúštila s týždňovým predstihom aj preto, že tretie Rakovice nečakane prehrali v Bratislave s Apollom. To znamená, že aj keby Vrútky v záverečnom kole „pustili perie“ v Starej Turej (9. februára), čo je vzhľadom na kvalitu oboch tímov málo pravdepodobné, z pozície lídra ich už nemá kto zosadiť. Lokomotíva mala po 13. kole pred druhou Podbrezovou a tretími Rakovicami trojbodový náskok (v kolkoch sa za víťazstvo pripisujú dva body). Vrútočanky, obhajkyne strieborných medailí, zastihol koniec januára a začiatok februára vo výbornej forme. Majstrovský titul je v správnych rukách. V rozpätí siedmich dní vyhrali oba kľúčové duely (zápasy pravdy) s najväčšími konkurentmi v boji o zlato. Najskôr zvíťazili v Rakoviciach 4:2 (2241:2184), kde sa triumfuje len „raz za uhorský rok“, a potom bravúrne zvládli aj psychicky veľmi náročný súboj doma s Podbrezovou 6:0 (2416:2234). Štvorica hráčok Lokomotívy podala v tomto stretnutí vyrovnaný kolektívny výkon. Pochvalu si zaslúži každá z tímu. Mária Tomková (najlepšia hráčka zápasu) nahrála 645 bodov, Katarína Ďurčeková 604, Lenka Stasinková 602 a Martina Buckulčíková zvalila 562 kolov. Tri hráčky nad 600 bodov, to je extra trieda, kým z družstva hostí sa to nepodarilo ani jednej z kvarteta. Tomková, Ďurčeková a Stasinková obsadili v top výkonoch 13. kola prvé tri miesta zo všetkých extraligových hráčok.

Vrútočanky naplno využili výhodu domáceho prostredia, veď vo svojej kolkárni v tejto sezóne ani raz nenašli premožiteľa. Jedinú prehru v súťaži utrpeli v októbri 2018 v Podbrezovej. Pomsta Lokomotívy bola sladká. Hladký triumf 6:0 sa začal rodiť už v samom úvode. Líderka Vrútok Mária Tomková dosiahla na prvej dráhe 178 bodov (potom na ďalších 151, 169 a 147). Celkový súčet 645 bodov je jej osobným rekordom, ktorý prekonal o 9 bodov. „Sú to vynikajúce počty. Po druhých a tretích miestach máme konečne zlato, ktoré nám doteraz unikalo. Veľmi sa z toho tešíme.

skvele hrala aj Tina. Nie je to o jednej hráčke, fungujeme ako tím a sme dobrý kolektív. Poznáme sa už dlho, spolu trénujeme a aj sa v súkromí navštevujeme. Piatou v našom družstve je Anna Ihnátová, ktorá je spoľahlivou náhradníčkou.“

Lokomotíva Vrútky ako nový slovenský šampión bude mať na jeseň 2019 právo hrať na Svetovom pohári, ale je otáznosť, či túto možnosť využije. „Na svetových podujatiach štartujú šesťčlenné družstvá. Nevieť, či sa v takom počte dáme dokopy a či sa na ten výjazd zoženú financie. Momentálne to nevyzerá ružovo, ale uvidíme,“ poznamenala Mária Tomková, ktorá sa vlni predstavila na majstrovstvách sveta jednotlivcov v Rumunsku. Tam sa jej nedarilo. Dosiahla len 557 bodov, čo bolo slabšie, ako sa očakávalo. Teraz je v nominácii na svetový šampionát družstiev (muži a ženy), ktoré sa uskutočnia v máji tohto roku v českých Rokycanoch za účasti 16 krajín. Slovenkám do základnej skupiny vyžrebovali Chorvátky, Rumunky a Dánky. „Pozvánka do reprezentácie ma potešila. Dostala som ju nielen ja, ale aj Lenka Stasinková. Ktoré hráčky napokon budú v konečnej nominácii Slovenska, to sa rozlúskne asi po prípravnom zápase v apríli. V tímových súťažiach máte zodpovednosť nielen za seba, ale aj za družstvo. Je to z tohto pohľadu náročnejšie, ale chcela by som hrať na MS tímov,“ doplnila šesťnásobná účastníčka svetových šampionátov (jednotlivci + družstvá) Mária Tomková, ktorá hrá kolky už 24 rokov a ktorá sa v roku 2016 stala majsterkou Slovenska v jednotlivcoch.

Aj Lenka Stasinková sa pokúsi reprezentačných trénerov presvedčiť o svojich kvalitách. „Som rada, že ma pozvali do reprezentácie. Je to pre mňa česť. Ako trojnásobná matka som to už ani nečakala. Tento šport ma veľmi baví. Venujem sa mu dvadsať rokov. Je to mojím spôsobom pre mňa aj relax,“ dodala Lenka Stasinková. Muži TJ Lokomotíva Vrútky takí úspešní ako ich nežnejšie kolegyně nie sú. Po 14. extraligovom kole boli na 7. mieste z 12 účastníkov. Ale februárové domáce víťazstvo nad silnými Košicami 7:1 (Peter Marček urobil top výkon kola 644 bodov) ukázalo, že majú na to, aby sa do konca súťaže (záverečné 22. kolo sa odohrá 13. apríla) posunuli do prvej polovice tabuľky.

Autor, foto: Lubomír Chochula

TOĽKO PLATÍTE!

1000L
0,88€
turvód

1000L
340€
balená
voda

**AŽ 380 KRÁT
LACNEJŠIA**
JE PITNÁ VODA Z VODOVODU,
ako balené vody v nezdravých plastových fľašiach!

PIME
DOBRÚ, ZDRAVÚ A LACNÚ
VODU Z VODOVODU!

LECHANOVINY :-) alias NOVINY MILANA LECHANA

Kreslené vtipy Peter Sabov

Ranné vstávanie

6.57 – Treba vstať!
7.00 – Na tri vstanem. Raz, dva...
9.55 – Ej, do kelu!

Info z Podhája

Keď príde účet za dodávku teplej vody, mnohým zamrzne na tvári úsmev.

Gastrofór

Zákazník: – To je strašné, aké sú tie rožky malé.

Vedúca: – Rožky nie sú malé, to vám iba narástla v tej demokracii huba.

Poučka z pešej zóny

Pitie neškodí, ale musíte vedieť s kým sa do neho pustiť.

Ha-ha-hádanka

Čo je maximálna slušnosť?
Keď ti aj vlastné hodinky vykajú.

Upozornenie na dverách vedúceho Schôdza!

Do 10.30 hod. nerušiť!
Potom zobudiť!

Horšie ako v lete na saniach. A či...?

Foto: Igor Válek

Veselý aj absurdný fašiangový kvíz

Fašiangy sú symbolom veselosti, zábavy, hodovania, pitia a ďalších činností obveselujúcich ducha a „humpľujúcich“ telo. Potom zákonite prichádza „suchý“ (nielen v zmysle rapidného zníženia požívania alkoholických nápojov) pôstny čas. Skôr ako však tento zaklope na dvere, ešte sa zabavte pri kvíze. Trochu absurdnom... ale veď sú fašiangy!

1. Fašiangové obdobie sa začína už príchodom Troch Kráľov a trvá do Popolcovej stredy a je vlastne obdobím prechodu od zimy k jari. Myslíte si, že: a) je to dost dlhý čas na zotavenie sa zo silvestrovskej noci a prvého pracovného mesiaca? b) rok je aj tak dlhší a predsa sa potkne? c) aj tak bude snežiť až kým neprestane?

2. Fašiangy boli pôvodne pohanskou slávnosťou zasvätenou bôžikovi vína a nestriedmosti Bakchovi (nazývali sa teda aj Bakchanáliami), ktorý bol:

- neustále trochu pripitý a preto ho vozili na vozíku?
- viac tolerantný ako žena Adama Krta z Rysavej jalovice?
- nevlastným bratom Romula aj Rema a preto ho vyhostili z Ríma?

3. Každý sa snažil užiť si fašiangovú zábavu, koľko len vládal – alebo aj nevládal. Veselil sa bohatý, juchal chudobný, vykrúcal sa pán i sluha, hodoval majster aj tovariš. Bol to však aj dôvod na to, aby:

- zavistlivci Martinčanov volali „kalužiarmi“?
- sa Turčan a spisovateľ Janko Jesenský stal bratislavským županom?
- praženica tiekla potokom a víno sa sypalo oblokom?

4. Mládenci, poobliekaní do masiek, v poslednú fašiangovú

nedeľu chodili z domu do domu a dostávali slaninu, klobásu, vajčička, koláč... Vyvrcholením fašiangových sviatkov bola posledná muzika spojená s pochovávaním basy.

Dialo sa tak preto, že:

- tento hudobný nástroj bol po polnoci už každému ťažký?
- báli sa jej, lebo „tvrdila“ muziku?
- ešte neexistovali spolky priateľov žehu?

5. Po období veselosti nasleduje čas štyridsaťdňového pôstu. Je to dôvod na:

- zamyslenie sa pri pohľade na váhu a do peňaženky?
- aspoň dočasné zmrazenie plátov ústavných činiteľov?
- preparkovanie auta zo susedovho parkovacieho miesta na vlastné?

Vyhodnotenie pre mešťanov.

V mestách sa v čase fašiangov okrem tanečných zábav a plesov konali rôzne sprievody remeselníckych cechov, súťažné hry, prijímanie učňov za tovarišov atď. Ak máte chuť

zorganizovať niečo podobné, založte si občianske združenie podľa platnej legislatívy SR a martinských VzN. Každý člen znamená 1 bod.

Vyhodnotenie pre nemešťanov.

Na fašiangový utorok sa ráno slietkam sypalo zmo do kruhu z reťaze, aby nezanašali do susedov. Privstaňte si, spočítajte vajcia doma a každé – ktoré nie je od kukučky – tiež znamená 1 bod.

Vyhodnotenie pre obe skupiny.

Kto má viac bodov, ten zvíťazil sám nad sebou.

A tiež aj nad ľžou a nenávisťou...

Zozbieral a zostavil Ondrej Múranica, junior (aj toto foto na basovú nótu)

